

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΑΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100 Ἐξέμηνος
ἱραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.—
Αμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἓν γένει
ἑν ἑλλαν Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξέμηνος καὶ Τρίμηνος ἀναλόγως

ΗΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ σὺν
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουμένης μηνός

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθήναις, 16 Νοεμβρίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 50

ALPHONSE DAUDET

Ο ΠΙΤΣΙΡΙΚΟΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Ζάκ ἄρχισε νὰ τὸ ταχτοποιεῖ χω-
ρὶς νὰ χάσει στιγμή. Ἔβαλε καρφιά στὸν
τοιχο, τοποθέτησε τὰ ρούχα του, κρέ-
μασε τὸ πορτραῖτο τῆς κυρίας Ἐστέ
ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι, κι' ἔκαμε ὅ,τι
μποροῦσε γιὰ νὰ τὸ στολίσει τὸ κοινὸ
αὐτὸ δωμάτιο ἐνὸς ξενοδοχείου. Ὑστερα
τοίμπησε κάτι στὸ πόδι, γιατί πεινοῦσε,
καὶ βγήκε ἀμέσως.

Βγαίνοντας, εἰδοποίησε τὸν κ. Πιλουά
ὅτι ἀπόψε ἐξαιρετικὰ θὰ γύριζε
λιγάκι ἄργα, καὶ τὸν παρακάλε-
σε νὰ ἔχει ἑτοιμὸ ἓνα δεῖπνο γιὰ
δυὸ άτομα. μὲ λίγο καλὸ κρασί.

* *

Πῆγε μου σὰς παρακαλῶ, για-
τί ὁ Ζάκ ἦταν τόσο βέβαιος ὅτι
θὰ μ' ἔβρισκε στὸ θέατρο Μον-
παρνάς; Μποροῦσα μὴ χαρὰ νὰ
εἶχα φύγει ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ
τοῦ εἶχα γράψει τὸ φοβερὸ ἐκεῖ-
νο γράμμα, ποῦ δὲν ἔφυγε...
Κι' ἔμωσ' ὅχι! Τὸ Ζάκ τὸν ὀδη-
γοῦσε τὸ ἐνστικτὸ, ἓνα ἐνστικτο
μητρικόν. Εἶχε τὴν πεποίθησιν
πὼς θὰ μ' ἔβρισκε ἐκεῖ κι' ὅτι
τὸ ἴδιον βράδυ θὰ γυρίζαμε μαζὶ
στὸ ξενοδοχεῖο του. Γι' αὐτὸ τὰ
ἐτοίμασε ὅλα, ἀκόμη καὶ τὸ σερ-
βίτσιό μου γιὰ τὸ δεῖπνο.

Εἶχε συλλογιστεῖ ὥστόσο, ὅ-
τι γιὰ νὰ μὲ πάρει, θάπρεπε νὰ
μὲ βρεῖ μόνο, χωρὶς νὰ πάρουν
μυρωδιὰ οὔτε ἡ κυρία Ἰρμα Μπο-
ρέλ, οὔτε οἱ ἄλλοι ἡθοποιοί. Γι'
αὐτὸ δὲν ἤρθε ἴσια στὸ θέατρο,
νὰ ζητήσῃ πληροφορίες. Στὰ
παρασκήνια, σκέφθηκε, φλυα-
ροῦν ὅλοι καὶ μαθαίνονται ὅλα.
Καλύτερα λοιπὸν ἂ ἐνεργήσου-
με μυστικά.

Ἀρχισε τότε νὰ κοιτάζει τὰ
προγράμματα, ποῦ ἦταν τοιχο-
κολλημένα σ' ὅλα τὰ μαγαζιά
τῆς γειτονιάς. Δὲν ἄργησε νὰ

βρεῖ αὐτὸ ποῦ ζητοῦσε κι' ἄφησε μὴ
φωνὴ χαρᾶς.

Τὸ θέατρο Μονπαρνάς ἔδιν' ἐκεῖνο τὸ
βράδυ τὴ «Μαρία-Ἰωάννα», δράμα πεν-
τάπρακτο, ὅπου τοὺς κυριότερους ρόλους
εἶχαν οἱ κυρίες Ἰρμα Μπορέλ καὶ Ντε-
ζιρέ Λεδρώ.

Τὸ πρῶτο μέρος περιλάμβανε ἓνα μο-
νόπρακτο κωμειδύλλιο, ποῦ θὰ τῷ παι-
ζαν οἱ κκ. Δανιήλ, Ἀντωνίνος καὶ ἡ
δεσποινὶς Λεοντίνη.

— Ἡ δουλειά μας πηγαίνει καλὰ, σκέ-
φθηκε ὁ Ζάκ. Παίζει στὴν ἀρχὴ καὶ παί-
ζει χωριστὰ ἀπὸ τὴ φοβερὴ προστάτρια.

Καὶ μπήκε σ' ἓνα καφενεῖο, γιὰ νὰ
περμιεῖν τὴν ὥρα τῆς ἀπαγωγῆς.

Μόλις βράδυνασε, πῆγε στὸ θέατρο, ὅ-
που ἡ παράστασις εἶχε κιάλας ἀρχίσει.
Δὲν μπήκε, ἀλλὰ ἔκοβε βόλτες μπροστὰ
στὴν εἴσοδο, μαζὶ μὲ τοὺς ἀστυφύλακες.

Αὐτὸ βάσταξε πάγου-κάτου μὴ ὥρα.
Κάπου κάπου, ἔφταναν ὡς τ' αὐτιά του
τὰ χειροκροτήματα, σὰν μακρινὸς ἤχος
ἀπὸ χαλάζι, κι' ὁ Ζάκ πονοῦσε ἀληθινά,
ὅταν συλλογιζόταν ὅτι ἴσως ὁ κόσμος
χειροκροτοῦσε ἔτσι τὶς γκριμάτσες τοῦ
ἀγαπημένου του «παιδιοῦ»... Κατὰ τὶς
ἐννιά, ἓνα κύμα ἀνθρώπων χύθηκε μὲ
θόρυβο στὸ δρόμο.

Τὸ κωμειδύλλιο εἶχε τελειώ-
σει. Μερικοὶ γελοῦσαν ἀκόμη,
μερικοὶ σφύριζαν καὶ φώναζαν ὁ
ἓνας τὸν ἄλλον, σὲ τρόπο ποῦ
γινόταν μὴ φοβερὴ φασαρία.

Χαμένος μέσα στὴν ἀνθρώπι-
νη αὐτὴ θάλασσα, περίμενε λί-
γες στιγμὲς ἀκόμη. Ὑστερα, ὅ-
ταν κόντευε νὰ τελειώσει πιά τὸ
διάλειμμα κι' ὁ κόσμος γύριζε
πάλι μέσα, γλύστρησε κι' ὁ Ζάκ
σ' ἓνα διάδρομο, ποῦ ἦταν ἡ εἴ-
σοδος τῶν ἡθοποιῶν, καὶ ζήτησε
νὰ μιλήσῃ στὴν κυρία Μπορέλ.

— Ἀδύνατο! τοῦ ἀπάντησε
ὁ Ἀσπρὸς Κουρὸς. Αὐτὴ τὴ στιγ-
μὴ βρίσκεται στὴ σκηνή.

Ἀ, εἶχε κι' ὁ Ζάκ τὴν πο-
νηριά του! Μὲ τὸ ἡσυχότερο ὅ-
φος τοῦ κόσμου, ἀπάντησε:

— Πολὺ καλὰ! Ἀφοῦ δὲ μπο-
ρῶ νὰ ἴδω τὴν κυρία Ἰρμα Μπο-
ρέλ, μοῦ κάνετε τὴ χάρη νὰ φω-
νάξετε τὸν κύριο Δανιήλ; Θὰ
πῶ σ' αὐτὸν κάτι γιὰ τὴν κυρία.

Σὲ λίγο, καθὼς εἶδαμε, ἡ μη-
τέρα Ζάκ εἶχε πάρει πίσω τὸ παι-
δί της καὶ τὸ πῆγαίνε θριαμβευτι-
κὰ στὴν ἄλλη ἀκρὴ τοῦ Παρισίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Τ' ὄνειρο

Γιὰ κοιτάζε, Δανιήλ! μοῦ
εἶπε ἡ μητέρα μου ὁ Ζάκ μόλις
μπήκαμε στὸ δωμάτιο τοῦ ξενο-

«Καὶ μπήκε ἡ κυρία Ἰρμα Μπορέλ». (Σελ. 569, στ. γ')

δοχείου Πιλούα. Δεν είναι ώρα! εδώ ; Δε σούρχεται στο νοῦ ἡ πρώτη βραδυὰ πού ἔφτασες στοῦ Παρίσι;

Ἀληθινά, ἔπως κι' ἐκεῖνο τὸ βράδυ, μὰς περίμενε ἕνα χαρούμενο δειπνο πᾶνω σ' ἕνα κατάσπρο τραπέζι σὺν τῷ ἡλίῳ. Ἡ πῆλτα μοσκοβολοῦσε, τὸ κρασί σπινθήριζε, οἱ φλόγες τῶν κερίων ἔλαμπαν καθάρειες μέσα στὰ ποτήρια...

Κι' ὅμως! Δεν ἦταν, ὅχι, δὲν ἦταν τὸ ἴδιο πράγμα. Ὑπάρχουν εὐτυχίες πού μιὰ φορὰ τίς γεύεται κανεὶς καὶ δὲ μπορεῖ πιά νὰ τίς ξαναβρεῖ.

Τὸ δειπνῶν ἦταν τὸ ἴδιο, ἀλλὰ κάτι ἔλειπε. Ἐλεῖπε ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ πρώτου ἐρχομοῦ, τὰ ὠραία σχέδια γιὰ τὸ μέλλον, τὰ φιλόδοξα ὄνειρα, καὶ προπάντων ἐκεῖνη ἡ ἄδολη ἐμπιστοσύνη, πού φέρνει τὸ γέλιο στὰ χεῖλη καὶ τὴν ὄρεξη.

Ὅλ' αὐτὰ εἶχαν μείνει στὸ καμπαναριὸ τοῦ Σαίν-Ζερμαίν, καὶ μετὶς οἱ δυὸ μοιάζαμε τώρα σὺν ἔρημοι καὶ μοναχοί.

Ὅχι, δὲν ἦταν πιά τὸ ἴδιο, καὶ τὸ νοιωθα αὐτὸ τόσο βαθιά, ὥστε μούρθαν δάκρυα στὰ μάτια.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι μιὰ παρόμοια κρυφὴ ἐπιθυμία νὰ κλάψει θὰ εἶχε κι' ὁ Ζάκ. Ἀλλὰ εἶχε τὸ κουράγιο αὐτὸς νὰ καταπιεῖ τὰ δάκρυά του καὶ νὰ μὴ πει μὲ προσποιητὸ κέφι:

— Ἐλα τώρα, Δανιήλ, ἄσε πιά τὰ κλάματα. Μιὰ ὥρα τώρα, ἄλλο δὲν κάνεις! (Μέσα στ' ἄμαξι, καθὼς μὲ μιλοῦσε, ἐγὼ ἔκλαιγα ἀδιάκοπα πᾶνω στὸν ὦμο του.) Τέτοια ὑποδοχὴ μὲ κάνει λοιπόν; Καίμενε, ὅταν σὲ βλέπω νὰ κλαῖς ἔτσι, θυμοῦμαι τὰ χάγια πού εἶχα, ὅταν ἤμουν μικρός κι' ἔκλαιγα ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ. Νὰ σοῦ φέρω ἕναν καθρέφτη νὰ ἰδεῖς τί μούτρα κάνει κανεὶς ὅταν κλαίει;

Μούφερε τὸν καθρέφτη καὶ κοιτάχτηκα, ἀλλὰ δὲ γέλασα... Αἰστάνθηκα μόνον ντροπῇ...

Ἡ κίτρινη περρούκα μου ἦταν κολημένη πᾶνω στὸ μέτωπό μου, τὰ μάγουλά μου ἦσαν γεμάτα ἄσπρα καὶ κόκκινα φτιασίδια, ἀνακατεμένα μὲ ἰδρώτες καὶ δάκρυα... Ἦταν φριχτό! Ἐβγάλα τὴν περρούκα μὲ ἀηδία καὶ πῆγα νὰ τὴν πετάξω μακριά μου. Ἀλλὰ τὴν τελευταία στιγμή κάτι σκέφθηκα καὶ τὴν κρέμασα σ' ἕνα καρφί στὸν τοῖχο.

Ὁ Ζάκ μὲ κοίταξε μὲ ἀπορία.

— Γιατί τὴν κρεμάς ἐκεῖ, Δανιήλ; Δεν πιστεύω νὰ σ' ἀρέσει αὐτὸ τὸ τρόπαιο!

Ἐγὼ τοῦ ἀπάντησα σοβαρά:

— Ὅχι, Ζάκ, δὲν εἶναι τρόπαιο. Εἶναι ἡ τύχη μου, πού θέλω νὰ τὴν ἔχω πάντα μπροστὰ στὰ μάτια μου.

Ἐνα θλιβερό χαμόγελο πέρασε ἀπὸ τὰ χεῖλη τοῦ Ζάκ, ἀλλὰ σχεδὸν ἀμέσως πῆρε τὸ χαρούμενο ὄψος του.

— Ἀς τᾶψουμε αὐτά! εἶπε. Τώρα πού ἔβγαλες αὐτὰ τὰ μασκαράλκια

καὶ σὲ βλέπω πάλι ὅπως σ' ἤξερα, ἄς κάτσουμε νὰ τσιμπήσουμε κάτι. Πεθαίνω, ξέρεις, τῆς πείνας.

Δὲν ἔλεγε ἀλήθεια ὁ Ζάκ. Δὲν πεινοῦσε, αὐτὸς αὐτὸς κι' ἐγώ. Τοῦ κάνω πολεμοῦσα νὰ τιμῶ τὸ φαγητό. Ὅ, τι ἔδωξα στὸ στόμα μου, στεκόταν στὸ λαιμό μου, καὶ μ' ὄλες τίς προσπάθειές μου νὰ κρατιέμαι, τὰ δάκρυά μου ἔτρεχαν μέσα στὸ πιάτο μου.

Ὁ Ζάκ μὲ κρυφοκοίταζε καὶ μιὰ στιγμή μὲ εἶπε:

— Μὰ γιατί κλαῖς, Δανιήλ; Μήπως λυπᾶσαι πού ἀφῆσες τὸ θέατρο; Μήπως τᾶχεις μαζὶ μου πού ἦρθα καὶ σὲ πῆρα! Ἐγὼ τοῦ ἀποκρίθηκα θλιβερά:

— Εἶναι πολὺ πικρὸς αὐτὸς ὁ λόγος σου, Ζάκ. Ἀλλὰ ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ πεῖς ὅτι θέλεις

Ἐξακολουθήσαμε νὰ τρῶμε ἔτσι μὲ τὰ στανιὸ κάμποσιν ὥρα. Στὰ τελευταῖα ὅμως ὁ Ζάκ βαρέθηκε αὐτὴν τὴν κωμωδία, ἔσπρωξε τὸ πιάτο του κι' εἶπε:

— Σίγουρα δὲν ἔχουμε ὄρεξη. Καλύτερα νὰ πλαγιασοῦμε.

Μιὰ παροιμία στὸν τόπο μας λέει ὅτι «ἔγνοια κι' ὕπνος δὲν πᾶν μαζὶ». Ἡ δική μου ἔγνοια, αὐτὴ τὴ νύχτα, ἦταν νὰ συλλογίζομαι ὅλα τὰ καλὰ πού εἶχε κάμει γιὰ μένα ὁ Ζάκ κι' ὅλα τὰ κακὰ πού τοῦ εἶχα κάμει ἐγώ. Σὺγκρινα τὴ ζωὴ μου μὲ τὴ δική του, τὸν ἐγωισμό μου μὲ τὴν ἀφροσύνη του, τὴν ἥρωική ψυχὴ του μὲ τὴν ἀνκνδρη δική μου. Ἡ διαγωγὴ τοῦ Ζάκ μὲ δίδασκε ὅτι μιὰ εὐτυχία ὑπάρχει στὸν κόσμον: νὰ κάνει κανεὶς εὐτυχισμένους τοὺς ἄλλους. Καὶ ἡ συνειδησή μου μὲ φώναζε ἀπὸ μέσα ἐκεῖνο τὸ βράδυ: «Τώρα πιά ἡ ζωὴ σου ἔχει καταστραφῆ. Ἐχασες τὴν ἐκτίμηση τοῦ ἀδελφοῦ σου, τῶν φίλων σου (καὶ θυμῶν ἐδῶ καὶ τὴν Καμίλλη), ἔχασες καὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου τοῦ ἱδίου τὴν ἐκτίμηση. Τί θάπογίνεις τώρα, καίμενε Δανιήλ;»

Οἱ σκέψεις αὐτὲς μὲ κράτησαν ἀγρυπνῶ ὥς τὴν χαραυγὴ... Κι' ὁ Ζάκ τὸ ἴδιο ἀγρυπνῶς ἦταν. Τὸν ἀκούγα πού στριφογύριζε δεξιὰ κι' ἀριστερά κι' ἔβηκε μὲ τὸν ξερὸ καὶ σύντομο βήχα του.

— Βήχεις, Ζάκ, τοῦ εἶπα σιγὰ σιγὰ. Μήπως εἶσαι ἀρρωστος;

— Δεν εἶναι τίποτα, μὲ ἀπάντησε. Κοιμήσου τώρα.

Ἀπὸ τὴ φωνὴ του κατάλαβα πὼς ἦταν μαζὶ μου θυμωμένος περισσότερο παρ' ὅσο ἤθελε νὰ φαίνεται. Αὐτὸ μὲ λύπησε κατὰ κράτος κι' ἔχωνα τὸ κεφάλι μου μέσα στὴν κουβέρτα κι' ἔκλαψα, ἔκλαψα, ὥς πού μὲ πῆρε ὁ ὕπνος.

Ὅταν ἐξύπνησα, εἶχε ξημερώσει πιά. Ὁ Ζάκ δὲν ἦταν στὸ πλάι μου. Νόμισα πὼς θὰ εἶχε βγεῖ ἔξω, ἀλλὰ καθὼς μέριασα τίς κουρτίνας τοῦ κρεβατιοῦ, τὸν εἶδα στὴν ἄλλη ἀκρὴ τοῦ δωματίου, ξαπλωμένο σ' ἕναν καναπέ καὶ χλωμό,

ἀπίστευτα χλωμό... Μιὰ τρομερὴ ἰδέα πέρασε σὺν ἀστραπῇ ἀπὸ τὸ μυαλό μου.

— Ζάκ!... φώναξα κι' ὤρμησα κοντὰ του.

Κοιμόταν κι' ἡ φωνή μου δὲν τὸν ἐξύπνισε. Τί περίεργο! Στὸ πρόσωπό του εἶχε μιὰν ἔκφραση πόνου, πού ποτὲ ἄλλοτε δὲν τὴν εἶχα προσέξει, κι' ὅμως μὲ φαινόταν σὰ γνῶριμη. Τ' ἀδυνατισμένο πρόσωπό του, ἡ χλωμάδα του, ἡ διαφάνεια τῶν λεπτῶν χειρῶν του, ὅλ' αὐτὰ μούφερναν πόνον καθὼς τᾶβλεπα, ἀλλὰ ἕναν πόνον πού κι' ἄλλοτε τὸν εἶχα νοιώσει.

Κι' ὅμως δὲν ἦταν ποτὲ τοῦ ἄρρωστος ὁ Ζάκ. Ποτὲ τοῦ δὲν εἶχε κάτῳ ἀπὸ τὰ μάτια του αὐτὸ τὸ γαλάζιο ἡμικύκλιο, ποτὲ τὸ πρόσωπό του δὲν ἦταν τόσο ἄσπρικο... Πού εἶχα λοιπὸν ξαναῖδεῖ ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα;

Ἐμφανικά, μὲ ἦρθε ἡ ἀνάμνηση τοῦ ὁνείρου μου. Ἀλήθεια, εἶχα ἰδεῖ στὸ νειρό μου τὸ Ζάκ, χλωμό, φρικιαστικὰ χλωμό, ξαπλωμένο στὸν καναπέ, πεθαμένον... Ὁ Ζάκ πέθανε, Δανιήλ, καὶ τὸν σκότωσες ἐσύ!...

Τὴ στιγμή αὐτή, μιὰ χρυσὴ ἀχτίδα μπῆκε δειλὰ ἀπὸ τὸ παράθυρο κι' ἔπεσε πᾶνω στὸ χλωμό κι' ἀψυχο πρόσωπο... Τί χαρά! Ὁ Ζάκ ἔφυγε, τρίβει τὰ μάτια του καὶ, καθὼς μὲ βλέπει μπροστὰ του, μὲ λέει:

— Καλημέρα, Δανιήλ! Κοιμήθηκες καλὰ; ἐγώ, ξέρεις, ἔδωκα πολὺ καί, γιὰ νὰ μὴ σὲ ἐξυπνήσω, σηκώθηκα καὶ πλάγιασα στὸν καναπέ.

Κι' ἐνῶ μὲ μιλεῖ ἔτσι ἡσυχᾶ-ἡσυχᾶ, ἐγὼ τρέμω ἀκόμη ὀλόκληρος ἀπὸ τὸ παράδεινο καὶ τρομαχτικὸ ὄραμά μου, κι' ἀπὸ μέσα μου παρακαλῶ τὸ Θεὸ μ' ὁλη μου τὴν καρδιά:

— Θεέ μου, φύλαξέ μου τὸ Ζάκ!

Ὅστόσο, ἡ μέρα ἦταν χαρούμενη, μ' ὅλο πὺλ λὲν πὼς ἡ μέρα φαίνεται ἀπὸ τὴν αὐγή. Γελάσαμε μάλιστα μὲ τὴν καρδιά μας, ὅταν εἶδαμε πὼς τὰ μόνον ρούχα πού εἶχα πάρει μαζὶ μου, ἦταν μιὰ βελουδένια κυλόττα κι' ἕνα κόκκινο ζιλε μὲ χρυσὰ σειρήνια, δηλαδή ὅ, τι φοροῦσα τὴν ὥρα τῆς «ἀπαγωγῆς».

— Νὰ πάρει ἡ εὐχή, εἶπε ὁ Ζάκ, δὲ μπορεῖ νὰ τὰ θυμᾶται ὅλα κανεὶς. Ἐχάσαμε τὰ ρούχα σου στὸ θέατρο. Ἀς εἶναι, δὲν πειράζει, θὰ πάμε στὸ ράφτη νὰ ντυθεῖς. Ἀπαράλλαχτα ὅπως ὅταν πρωτοῦρθε, θυμᾶσαι, Δανιήλ;

Τὸλεγε αὐτὸ γιὰ νὰ μ' εὐχαριστήσῃ, ἀλλὰ τῶνοιωθε πὼς τὰ πράγματα ἦταν τώρα πολὺ ἀλλαγμένα. Εἶδε ὅμως πὼς ἔγινα σκεπτικὸς καὶ πῆρε ἄλλο ὕψος.

— Ἐλα τώρα, Δανιήλ, ἄς ἀφήσουμε τὰ περασμένα. Νέα ζωὴ ἀνοίγεται τώρα μπροστὰ μας, καὶ πρέπει νὰ προσπαθήσουμε νὰ τὴν κάνουμε καλύτερη ἀπ' τὴν περασμένη... Δὲν ξέρω τί σκο-

πεύεις νὰ κάμεις ἂν θέλεις ὅμως ν' ἀρχίσῃς πάλι νὰ γράφεις, ἐδῶ εἶναι τραπέζι καὶ μελάνι. Τὸ δωμάτιο εἶναι ἡσυχο, τὰ πουλάκια κελαῖδουν στὸν κήπο. Βάζουμε, ἂν θές, τὸ τραπέζι μπροστὰ στὸ παράθυρο.

Ἐγὼ τὸν ἐκοψά ζωηρά:

— Ὅχι, Ζάκ, ἄς λείπουν πιά τὰ ποιήματα! Ἀρκετὰ μὰς ἐστοίχισαν ὡς τὰ τώρα. Ἀπὸ δῶ καὶ στὸ ἐξῆς θὰ κάμω ὅ, τι ἔκαμες καὶ σύ: θὰ ἐργαστῶ, θὰ βγάλω τὸ ψωμί μου καὶ θὰ σὲ βοηθήσω ὅσο μπορέσω, νὰ φτιάξουμε τὸ σπιτικό.

Ἐκεῖνος τότε χαμογέλασε καὶ μὲ εἶπε ἡσυχᾶ ἡσυχᾶ:

— Ὁραία σχέδια, κύριε ποιητή. Ἀλλὰ δὲ σοῦ ζητοῦμε τόσα πολλά. Μόνον νὰ κάθῃσαι φρόνιμα καὶ νὰ μὴ γυρίζεις στὰ θέατρα... Αὐτὰ ὅμως θὰ τὰ ποῦμε ἄλλοτε. Γιὰ τὴν ὥρα, πάμε ν' ἀγοράσουμε ρούχα γιὰ τὴν ἀφεντιά σου.

Ἀναγκάστηκα, γιὰ νὰ βγῶ ἔξω, νὰ φερέσω μιὰ ρεντιγκότα τοῦ Ζάκ, πού μὲ κρεμόταν ὡς τὰ παπούτσια καὶ μ' ἔκανε νὰ φαίνομαι σὰ μουζικάντες ἀπὸ τὸ Πεδεμόντιο. Δὲν ἔλειπε παρὰ μόνον μιὰ ἄρπα! Νὰ ἦταν ἄλλοτε, θὰ ντρεπόμουν νὰ ξεμυτίσω στὸ δρόμο μ' αὐτὰ τὰ χάγια. Σήμερα ὅμως δὲν ἔδινα μονόλεπτο κι' ἂν γελοῦσαν οἱ διαβάτες μὲ μένα. Ἦταν ἄλλα πράγματα, πού μ' ἔκαναν νὰ ντρεπόμην περισσότερο, ὦ πολὺ περισσότερο...

— Τώρα πού εἶσαι ντυμένος ὅπως ὅλοι οἱ Χριστιανοί, μὲ εἶπε ὁ Ζάκ, ὅταν βγαίναμε ἀπὸ τὸ ἐμπορικό, θὰ σὲ πᾶω πάλι στὸ ξενοδοχεῖο Πιλούα, κι' ὕστερα θὰ πεταχτῶ νὰ ἰδῶ ἂν ἐκεῖνος ὁ ἔμπορος, πού τοῦ κρατοῦσα τὰ βιβλία, ἔχει πάρει ἄλλο λογιστή, ἢ μὲ θέλει ἀκόμη. Τὰ λεφτὰ τοῦ Πιερότ θὰ σωθοῦν σὲ λίγο καὶ πρέπει νάχουμε κάτι νὰ τρῶμε. Ἦθελα νὰ τοῦ πῶ «Ζάκ, πῆγαινε στὸν ἔμπορο κι' ἐγὼ πηγαίνω μόνος μου στὸ σπίτι».

Ἀλλὰ δὲν τοῦ τόπα, γιὰ νὰ μὴ τὸν βάλω σὲ ὑποψίες· γιὰτὶ κατάλαβα ὅτι δὲ μούχε ἐμπιστοσύνη νὰ μ' ἀφήσῃ μόνον, γιὰ νὰ μὴν τὸ σκάσω πάλι καὶ χαθῶ. Ὁ, ἂν ἤξερε πόσο διαφορετικὸς ἦταν οἱ διαθέσεις μου!

Πῆγαμε μαζὶ στὸ ξενοδοχεῖο. Ἀλλὰ μάλιστα ἔφυγε ὁ Ζάκ, ἀμέσως βγήκα κι' ἐγὼ στὸ δρόμο. Εἶχα τίς δουλειές μου κι' ἐγώ.

Ὅταν γύρισα, ἦταν ἀργά. Μέσα στὸ μισοσκότεινο κήπο μιὰ ψηλὴ σκιὰ πηγαινοερχόταν σὲ ταραχή. Ἦταν ἡ μητέρα μου ὁ Ζάκ.

— Καλὰ ἔκαμες κι' ἦρθε, μὲ εἶπε ριγώντας ἀπὸ τὴ βραδινὴ ψύχρα. Ἐτοιμαζόμουν νὰ πᾶω στὸ θέατρο Μονπαρνάζ.

Ἐγὼ θύμωσα λιγάκι:

— Ζάκ, εἶπα, δὲν εἶναι σωστὸ ν' ἀμ-

φιβάλλεις ἀκόμα τόσο πολὺ γιὰ μένα... Ἐτσι λοιπὸν θὰ ζοῦμε ἀπὸ δῶ καὶ στὸ ἐξῆς; Σοῦ ὀρκίζομαι σ' ὅ, τι ἀγαπῶ περισσότερο στὸν κόσμον, ὅτι δὲν ἔρχομαι ἀπὸ τὸ θέατρο, ὅτι δὲ θὰ ξαναπατήσω ποτὲ στὸ θέατρο, κι' ὅτι ἔχασα πιά ὁλότελα τὴν τρέλα μου ἐκεῖνη... Τί ἄλλο νὰ σοῦ πῶ γιὰ νὰ σὲ πείσω;

Δὲ θυμοῦμαι ἀκριβῶς τί μὲ εἶπε, ἀλλὰ θυμοῦμαι πὼς κούνησε θλιβερὰ τὸ κεφάλι καὶ φιθύρισε:

— Μακάρι νὰ μοροῦσα νὰ σὲ πιστέψω...

Κι' ὅμως ἐγὼ μιλοῦσα μὲ ὄλη μου τὴν εὐκρίνεια. Εἶχα πάρει πιά τὴν ἀπόφασή νὰ ξεχάσω τὰ περασμένα καὶ ν' ἀρχίσω μιὰ νέα ζωὴ, ταχτικὴ καὶ φι-

λόπονη... Ἀλλὰ πού νὰ μὲ πιστέψῃ πιά ὁ Ζάκ! Καὶ μὲ τὸ δίκιο του ὁ καίμενος. Τοῦ εἶχα κάμει τόσα καὶ τόσα!

Περάσαμε τὸ πρῶτο αὐτὸ βράδυ στὸ σπίτι μας, καθισμένοι πλάι στὴ φωτιά σὰ νᾶταν χειμῶνας, γιὰτὶ τὸ δωμάτιο ἦταν ὁρὸ καὶ αἰσθανόμαστε τὴν ὄχρα σία τοῦ κήπου ὡς τὸ κόκκαλο. Ὑστερα, ξέρετε, ὅταν εἶναι κανεὶς λυπημένος, τοῦ ἀρέσει νὰ βλέπει λίγη φωτιά...

Ὁ Ζάκ ἐργαζόταν, ἔγραφε ἀριθμούς. Ὅσο ἔλειπε, ὁ ἔμπορος εἶχε κρατήσει μόνος του τὰ βιβλία του καὶ τᾶχε θαλασσώσει τόσο φριχτὰ τὰ «Δοῦνα» καὶ «Λαβεῖν» του, ὥστε ἔπρεπε νὰ παιδευτεῖ ὀλάκερο μὴνα ὁ Ζάκ γιὰ νὰ τὰ ξεμπλέξει. (Ἀκόλουθε)

ΣΠΙΡΤΟ ΜΟΝΑΧΟ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Η'.

Ἡ καίμενη ἡ κυρὰ-Γιάνναινα ἔπλυνε τὰ δυὸ κομμάτια τοῦ πουνάμισου, τὰ στέγνωσε, ἔπειτα τᾶραψε μὲ προσοχή, τᾶκανε πάλι πουνάμισο καὶ τὸ σιδέρωσε. Πάει κι' αὐτὸ Ἡ κυρὰ Ρήνη ἡ γειτόνισσα μπορεῖ νὰ μὴν καταλάβαινε τίποτα...

Ὑστερα ἡ νοικοκυρὰ ἔπιασε νὰ μαγειρεύῃ. Καὶ τὴν ὥρα πού ἦταν γιὰ ναῦγοκόψη τὴ σούπα, φώναξε τοῦ Ἀλεξιμῆ:

— Πῆγαινε, παιδί μου, ἀπάνω καὶ φέρε μου ταῦγά πού τᾶχω στὸ καλάθι... ξέρεις.

— Ἀμέσως!

Ὅπως πάντα, ὁ Ἀλεξιμῆς τσακίζεται νὰ κάμῃ τὸ θέλημα τῆς μητέρας του. Ἀνεβαίνει στὸ σπίτι, βολιέει ταῦγά, κι' ἀρχίζει... νὰ τὰ πετᾷ ἕνα-ἕνα τῆς κυρὰ-Γιάνναινας ἀπὸ τὸ παράθυρο!

— Ἐ! φωνάζει αὐτὴ μὲ τὸ πρῶτο· τί πέταξες ἐκεῖ;

— Ἐν' αὐτό! ἀπαντᾷ ὁ Ἀλεξιμῆς. Νὰ κι' ἄλλο!.. νὰ κι' ἄλλο!.. νὰ κι' αὐτό!..

Ἐτσι τὰ πέταξε ὅλα. Καὶ μπορεῖτε πιά νὰ φαντασθῆτε σὲ τί χάλι ἔγιναν ταῦγά, —μὰ σὲ τί χάλι ἔγινε κι' ἡ κυρὰ-Γιάνναινα, πού τὰ περισσότερα ἔπασαν ἀπάνω της!..

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Ο ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Έλα, παιδί μου, πρέπει να γυρίζουμε τώρα στους δρόμους, να ζητιανεύουμε για να ζήσουμε. Έσύ μικρός, έγω σακάτης, θα μάς λυπάται ο κόσμος και κάτι θα μάς δίνει.

— Τι λές, πατέρα! Να ζητιανεύουμε για να ζήσουμε; Όχι, έγω θα εργαστώ και για τους δυό μας. Θα πάω στο δάσκαλο να τον παρακαλέσω να μ' αφήνει να λείπω κάπου-κάπου απ' το σχολείο, για να δουλεύω στο μικρό μας περιβόλι... Θα πουλούμε τα λαχανικά και θα ζούμε.

Έτσι μιλούσαν πατέρας και γιός. Ο Άδριανός ήταν δώδεκα χρόνων παιδί, έξυπνο και φρόνιμο. Ο πατέρας του δούλευε ως τώρα στο περιβόλι τους και περνούσαν καλά. Ξαφνικά όμως στραβώθηκε και δε μπορούσε πια να δουλεύει. Μέσ' στην απελπισία του είπε στο γιό του ότι άλλο δεν είχαν παρά να βγούν να ζητιανέψουν. Άλλα πού να τ' ακούσει αυτό ο μικρός Άδριανός!

Την άλλη μέρα, πήγε μιά και δυό στο δάσκαλο του χωριού να του ζητήσει την άδεια να λείπει κάπου-κάπου.

— Είσ' ελεύθερος κάθε πρωί, του είπε ο πονετικός δάσκαλος. Νάρχεσαι όμως τάπογέματα, για να μη χάνεις τη σειρά σου.

Κάθε πρωί λοιπόν ο Άδριανός έσκαβε, σκάλιζε, ότίζε, και τάπόγεμα πήγαινε σχολείο. Ήθερε πάντα νεράκι το μάθημά του κι ήταν από τους πρώτους.

Δυό φορές την εβδομάδα κατέβαινε στο παζάρι, στη γειτονική κωμόπολη, και πουλούσε τα λαχανικά του. Και τί χαρούμενος που γύριζε, με το καλάθι του άδειαν και τις τσέπες του γεμάτες. Μ' όλη του όμως τη χαρά, βάζιζε σιγά και προσεχτικά, γιατί στα μέρη που περνούσε ήταν πολλά φίδια και μπορούσε να πατήσει κανένα και να τον δαγκάσει.

Μιά μέρα, καθώς περνούσε από το δροσερό δάσος — ήταν Ιούνιος μήνας, έξω από το δάσος έκανε ζέστη μεγάλη — του φάνηκε πως άκουσε κλάμματα και φωνές μαζί. Έτρεξε και τί να ιδεί: Ένα κοριτσάκι έφτα' ως όχτώ χρόνων ήταν ξαπλωμένο χάμω, σ' αν πεθαμένο, κι από πάνω του μιά νέα κυρία πολεμούσε να το συνεφέρει.

Μόλις είδε τον Άδριανό, ή κυρία σηκώθηκε και του είπε με δάκρυα:

— Καλό μου παιδί, τρέξε να φωνάξεις ένα γιατρό. Τό κοριτσάκι μου τό δάγκασε ένα φίδι και χαρρῶ πῶς ήταν όχιά. Άχ, θα μου πεθάνει τό παιδάκι μου, θα τό χάσω! Τρέξε, να χαρείς τη μαγνούλα σου!

— Μη φοβάστε τόσο πολύ, κυρία, είπε ο Άδριανός, αυτά συμβαίνουν συχνότατα στα μέρη μας. Ευχαρίστως, να φωνάξω τό γιατρό. Άλλά μου φαίνεται πῶς και μόνος μου θα μπορούσα να τό σώσω τό κοριτσάκι.

Κι' έσκυψε άμέσως στο ποδαράκι της μικρούλας. Ένα κόκκινο σημάδι φαινόταν κοντά στον αστράγαλο. Έβαλε τό στόμα του στη μικρή πληγή κι άρχισε να ρουφά τό φαρμακωμένο αίμα και να τό φτύνει.

Η μαμιά του κοριτσιού παρακολουθούσε έκπληκτη.

— Δόστε μου ένα μαντήλι, είπε ο Άδριανός.

Πήρε τό μαντήλι κι έδεσε σφιχτά τό ποδαράκι πάνω από την πληγή. Τό κοριτσάκι σέ λίγο άνοιξε τά ματάκια του κι άνασχηώθηκε. Τούχε περάσει ο φόβος και χαμογελούσε:

— Είμαι καλά, μαμμάκα, δεν μου πονεί.

Η μαμιά φίλησε τό παιδάκι της

«— Τό κοριτσάκι μου τό δάγκασε ένα φίδι!»
(Σελ. 592, στ. α'.)

κι' είπε στον Άδριανό με συγκίνηση:

— Καλό μου παιδί, σ' ευχαριστώ που μου έσωσες την κορούλα μου. Μά πῶς ήξερες αυτό τό μέσο;

— Ο δάσκαλος, κυρία, μάς έμαθε στο σχολείο τί πρέπει να κάνουμε όταν μάς δαγκάσει όχιά.

— Έφτυσες καλά τό φαρμάκι, μὴν πάθης τίποτα;

— Έννοια σας, κυρία, είμαι μαθημένος έγω.

— Που κάθεσαι, παιδί μου, νάρθῶ να βρῶ τους γονείς σου; Θέλω να τους ευχαριστήσω ὅπως πρέπει για τό καλό που μου έκαμες.

— Έδώ πέρα κάτω, κυρία, άπάντησε ο Άδριανός.

Χαιρέτησε κι έφυγε βιαστικά, γιατί σκέφθηκε ότι ο πατέρας του θα είχε άνησυχήσει με την άρροπορία του.

Πραγματικά, τόν βρήκε πολύ άνησυχό. Όταν όμως του διηγήθηκε τό έπεισόδιο, κατευχαριστήθηκε με τη διαγωγή του γιού του.

— Καλά έκαμες, παιδί μου. Ποιός ξέρει αν άργοῦσες ακόμα λίγο, μήπως δεν πέθαινε τό καίμένο τό κοριτσάκι.

Τό άλλο πρωί ήταν στο περιβόλι και

σκάλιζαν, όταν είδαν έν' άμάξι να στέκεται στο δρόμο. Έν' κύριος κατέβηκε, ύστερα ή κυρία ή χθεσινή με τό κοριτσάκι που ήταν τώρα μιά χαρά.

Τό κοριτσάκι, μόλις είδε τόν Άδριανό, έτρεξε κοντά του και τούπιασε τό χέρι:

— Μπαμπά, μαμμά, να τό τό παιδί που μ' έκαμε καλά!

Ο γέρος τούς έμπασε στο σπιτάκι κι ο Άδριανός τσακίστηκε να φέρει καρέκλες να καθίσουν.

— Να σάς ζήσει τό καλό αυτό παιδί, είπε ο κύριος.

Ο πατέρας, έτοιμος να κλάψει από τη συγκίνηση, τούς είπε ότι ήταν ή μόνη του παρηγοριά στον κόσμο ο Άδριανός του.

— Άς είχα μοναχά τό φῶς μου, πρόσθεσε, για να δουλέψω και να τό μορφώσω ὅπως πρέπει. Άλλά τώρα πια τ'όχασα για πάντα.

— Και που τό ξέρετε; Ποτέ να μὴν απελπίζεστε.

— Μου τόπε ο γιατρός που με κοίταξε.

— Κι' έγω γιατρός είμαι. Άν θέλετε, να σάς εξετάσω και να σάς πῶ.

Ο μπαμπάς της μικρούλας εξέτασε προσεχτικά τό γέρο-Ρολάν και ύστερα τού είπε:

— Λοιπόν, φίλε μου Ρολάν, νάρθῃς μαζί μου, τώρα κιόλας, σ' άμάξι, να πάμε στη χώρα. Θα σοῦ χάμω μιά έγχείρηση κι' έχω έλπίδες πῶς θα μπορέσεις να ξανάθρεις τό φῶς σου.

Πατέρας και γιός, γεμάτοι χαρά και συγκίνηση, έτοιμάστηκαν να φύγουν. Ο Άδριανός άφησε τό κλειδί σ' έναν καλό γείτονα κι άνέβηκαν όλοι στάμάξι.

Ο γιατρός έκαμε τού τυφλού την έγχείρηση στη γλυνική του και τούδωσε τά μάτια μ' ένα μαῦρο πανί. Μέρες πολλές περίμεναν με άγωνία τό αποτέλεσμα. Άλλά ο γιατρός έλεγε πάντα σοδαρά:

— Δεν είναι ακόμα καιρός.

Τέλος, τη δεκάτη μέρα, φώναξε τόν Άδριανό στην κλινική, και κεί μπροστά του λύνει τό μαῦρο έπίδεσμο.

Ο άρρωστος άνοίγει τά μάτια του κι αντίκρύκει τό παιδί του.

— Βλέπω; βλέπω! φωνάζει με τρεμάμενη φωνή κι άγκαλιάζει τό παιδί του και τό φιλεί.

Ο γιατρός περίμενε να τελειώσει ή συγκινητική αυτή σκηνή κι ύστερα είπε:

— Τώρα που έχεις τά μάτια σου, μπορείς να κάθεσαι και μόνος σου στο σπιτάκι σου, στο χωριό. Άφησέ μου έδῶ τό παιδί να φροντίσω για τη μόρφωσή του.

Άλλά ο Άδριανός μπήκε στη μέση:

— Σας ευχαριστώ πολύ, είπε, μα

δεν μπορώ να φήσω τόν πατέρα μου μοναχό. Τόνειρό μου είναι να μείνω στο χωριό και να φτιάξω ένα μεγάλο υποδειγματικό χτήμα.

Ο γιατρός δεν επέμεινε και τούς άφησε να φύγουν. Πήγε όμως στο χωριό και συνεννοήθηκε με τό δάσκαλο, για να σπουδάσει ο Άδριανός ὅσο καλύτερα ήταν δυνατό.

Σέ λίγα χρόνια, ή φτωχή καλύβα είχε εξαφανιστεί. Ένα όρατο έξοχικό σπιτάκι κι' ένα μεγάλο χτήμα βρισκόταν στη θέση της. Ένας γέρος με άσπρα μαλλιά σεργιανίζει στον κήπο ά κουμπώντας στον ὅμο ενός λεθέντη, τού γιού του.

Τούς βοήθησε βέβαια κι' ή τύχη, αλλά τί μπορούσε να κάμει ή τύχη μόνη της, χωρίς την καλή καρδιά και τη φρονιμάδα, που είχε δείξει τό καλό αυτό παιδί;

(Από τό Γαλλικό)

ΦΑΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΜΟΥ

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΘΕΑΤΡΟ

— Συνέχεια από τό προηγούμενο —

— Έ, πῶς σοῦ φάνηκε λοιπόν τό θέατρο; με ρώτησε ο Νιόνιος ο Κατσαίτης.

— Δέ μου άρεσε! ψιθύρισα μ' ένα μορφασμό.

Χαμογέλασε.

— Άσε να ιδῃς ακόμα...

— Ίσως. Μά ὡς τώρα δεν είδα τίποτα...

Στό διάλειμμα, οι περισσότεροι βγήκαν απ' την πλατεία. Εμείς δεν τό κουνήσαμε. Σηκωθήκαμε μόνο, άκούσαμε στη ράχη του μπροστινού μας πάγκου και κοιτάξαμε δλόγυρα τά θεωρεία. Ά, μου άρεσε τό πελώριο εκείνο πέταλο, τό στολισμένο με μιά σειρά λάμπες και χωρισμένο σε τόσα κομψά καμαράκια σ' αν κλουβάκια! Σ' έν' απ' αυτά είδα δυό σεβαστούς καθηγητές μου πού, δεν ξέρω γιατί, έπεσαν λιγάκι στην υπόληψή μου... Σ' έν' άλλο, καθόταν ο γιατρός μας με την οίκογένειά του, ένας άνθρωπος πάντα γελαστός και χαρούμενος, που δεν μου φάνηκε καθόλου παράξενο να τόν βλέπω στο θέατρο. Ήταν ακόμα κι' άλλοι γνωστοί μου κύριοι, κυρίες, γριές και νέες, κοντέσες και κοντεσσίνες, ξεσκούφωτες, καλοχτενισμένες, τουαλεταρισμένες, λαμπρές, που κιαλάριζαν με τά λαρνιά τους και χαιρετούσαν δεξιά κι' αριστερά.

— Όλη ή άιστοκρατία, μου είπε σιγά ο Νιόνιος, κοιτάζοντας κι' αυτός τόν όρατο κόσμο τῶν θεωρείων. Στη σάλα, αλήθεια, τού μικρού θεάτρου, οι κοινωνικές τάξεις ήταν χωρισμένες αὐστηρότατα: Στά θεωρεία, άπάνω

και κάτω. ή άριστοκρατία, ή διοίκηση, οι άρχές, — ο κ. δήμαρχος, ο κ. νομάρχης, ο κ. φρούραρχος και καθέτης. Στην πλατεία, ὅπου δεν έδλεπες ούτε μιά γυναίκα, ή μεσαία τάξη, οι έμποροι, οι βιομήχανοι, οι υπάλληλοι. Κι' άπάνω, ψηλά, στη σκοτεινή γαλαρία, ο λαός, άνθρωποι μαλλῶδες και κακοντυμένοι, που άλλοι πρόδιναν με άψιγησιά, κι' άλλοι κρυδόνταν παραμέσα με συστολή. Κανέν' ανακάτωμα, σ' αν αυτά που βλέπουμε σήμερα, κανένα μις κοῦλιο. Η κοινωνική ιεραρχία κρατούνταν και στο σύνολο και στα μέρη του. Στην πλατεία, παραδείγματος χάριν, οι μεγαλέμποροι κι' οι μεγαλοδιομήχανοι καθόνταν μπροστά. Κι' από τά θεωρεία πάλι, τά καλύτερα, τά μεσιανά, τάχαν οι πρώτοι οίκογένειες, και τάκρινά, τά πλάγια, οι δεύτερες. Όσο παιδί κι' αν ήμουν, αυτό μου κάμ' εντύπωση. Και θυμάμαι ακόμα την ευγενειά, την έπιβλητική μορφή τού γέρο-κόντε Καίσαρα Ρώμα, που ήταν βέβαια ο μεγαλύτερος άρχοντας τού τόπου, ὅπως τόν είδα εκείνο τό βράδυ στο καυατό μεσιανό θεωρείο, και μου φάνηκε σά βασιλιάς.

Έδώ κι' εκεί έδλεπα και κανένα συμπαθητή μου, και ψήλιωνα, κορδονόμουν για να με ιδῇ κι' αυτός και να μαρτυρήσει αύριο στο σχολείο πῶς ήμουν στο θέατρο... Τελοςπάντων, ὡς αυτή την ὥρα, περισσότερο με τραβούσε και με διασκέδαζε ή σάλα παρά ή σκηνή. Πάντα όμως είχα και γι' αυτή μιά ζωηρή περιέργεια. Τί θα έδλεπα όταν θα σηκωνόταν πάλι ο μπερντές που τό σκέπαζε; Έτσι δεν μου κακοφάνηκε καθόλου όταν άκουσα ένα κουδούνισμα κι' είδα εκείνους που είχαν βγει να γυρίζουν στις θέσεις τους. Ξανακάθησα κι' έγω. Η ὀρχήστρα κούρδιζε. Ο Δομενεγγίνης, από την ψηλή του καρέκλα, κρατούσε σηκωμένη τη μπαγκέττα, έτοιμος να δώσει τό σύνθημα. Τόδωσε μιά στιγμή κι' ή ὀρχήστρα ὅλη άτάλαξε. Σέ λίγο σηκώθηκε κι' ο μπερντές. Κι' είδα... Θέ μου, πῶς να περιγράψω τώρα τί είδα;

Η σκηνή παρουσίαζε στρατόπεδο σά χάμπο! Γύρω βουνά, από πάνω γαλάζιος ὁυρανός, εκεί-κοντά ένα χωριουδάκι, στο πλάι μιά σειρά από τσαντήρια, και μπροστά ένα μεγάλο κόρο από άντρες και γυναίκες με ταμπουράκια, που τραγουδούσαν και λίγο-λίγο πλησίαζαν... Μιά ὁμορφη κοπέλλα με κοντό φουστάκι και με ταμπουράκι κι' αυτή, — μιά βιθαντιέρα, — στεκόταν μπροστά απ' τό κόρο και τραγουδούσε μαζί του, ή καλύτερα, τραγουδούσε αυτή μονάχα και τό κόρο ξανάλεγε μαζί της την έπωδό: Π λ ά ν ! π λ ά ν ! ρ α τ α π λ ά ν ! Τελοςπάντων τό θέαμα και τό άκουσμα τό φαντάζεστε. Άν έτυχε μάλιστα να ιδῇ-

τε κάποτε τη «Forza del Destino». Θα θυμάστε πολύ καλά την άρχή αυτή της Β' πράξης.

Άλλά εκείνο που δύσκολα θα μπορούσατε να φαντασθήτε, είναι ή εντύπωση που μου έκαμε. Ποτέ δεν περίμενα να ιδῶ τέτοιο πράμα! Από τη στιγμή εκείνη θα ὀρκιζόμουν πῶς τίποτα δεν μου άρεσε περισσότερο από τό «θέατρο». Κι' όταν τελείωσε τό τραγούδι, έσπασα κι' έγω τά χέρια μου να χειροκροτῶ μαζί με ὅλους, και βράχνισα να ξεφωνίσω «μπις! μπις!» Αποζημιώθηκα: ή κοντράλτα που έκανε τη βιθαντιέρα ήταν πολύ αγαπητή στο κοινό, και προς μεγάλη μου χαρά ξανάπε τό τραγούδι της με τό κόρο τρεις-τέσσερις φορές.

Κι' ή γοητεία εξακολούθησε σ' ὅλη εκείνη την πράξη τού στρατοπέδου. Όλα πια μου άρεσαν. Στο τέλος έφεραν κι' έναν τραυματία σέ φορείο, που ξεψύχησε τραγουδώντας, αφού παράδωσε σ' ένα φίλο το συστρατιώτη, μιά φωτογραφία. Ο νέος αυτός, — ο ίδιος ο τεχνόρος, που είχε σκωτήσει στην πρώτη πράξη τό γέρο-πολύσσο, — ταράχτηκε πολύ όταν είδε τη φωτογραφία εκείνη. Γιατί, δεν μπόρεσα πάλι να καταλάβω. Άλλ' αυτό δε λιγόστεψε τη γοητεία μου. Και με πολλή μου λύπη είδα πάλι την αὐλαία να κατεβαίνει και να μου κρύβει τη χαριτωμένη εκείνη σκηνογραφία.

— Έ, λοιπόν; με ρώτησε πάλι ο Νιόνιος.

— Θαυμάσιο! τού αποκρίθηκα.

— Σοῦ άρεσε τό θέατρο;

— Πολύ!

— Πάμε λοιπόν να σέ τρατάρω.

— Ά, ὅχι!... έγω, έγω!...

— Πολύ καλά, έσύ!...

Βγήκαμε στο καφενείο, αφού περάσαμε πρώτα απ' τό βεσιτάριο και φορέσαμε τά παλτά μας. Καθήσαμε οι δυό μας, πήραμε από ένα λουκουμάκι και, από τά πενήντα λεφτά που είχαν περισέψει απ' τό διδραχμό μου, ο Νιόνιος πλήρωσε τόν καφετζή, — αφού επέμενα να τρατάρω; — και μου έδωσε τά ρέστα, δυό δεκάρες. Ω, ευτυχισμένοι καιροί!...

— Πάμε τώρα! τούλεγα κάθε τόσο. Θ' άρχίσω!

— Στάσου, δέ χτύπησε ακόμα τό κουδούνι.

— Τελοςπάντων, τί είναι αυτή ή «Ίσχυς τού Πεπρωμένου»; Κατάλαβες την υπόθεση, Νιόνιο;...

— Χμ! λίγα πράμματα... Δεν ξέρω και καλά ιταλικά, ὅτε παίρνω τά λόγια, όταν τραγουδούν... Δέ σημαίνει όμως. Στην ὅπερα, φίλε μου, τό πᾶν είναι ή μουσική και τό θέαμα.

Και με πολλά λόγια, ο Νιόνιος προσπάθησε να μου εξηγήσει τά «λίγα πράμματα» που είχε καταλάβει... Έτσι

ΠΡΑΣΙΝΟΙ ΚΑΙ ΒΕΝΕΤΟΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ANDRÉ BRUYÈRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

πέρασε το διάλειμμα και, πριν ακούσουμε κουδούνι, — δεν το προσέξαμε ίσως, — ακούσαμε την ορχήστρα να παίζει. Τσακιστήκαμε νάφησουμε τα παλτά μας και να γυρίσουμε στις θέσεις μας. Αλλά μόλις μπήκαμε στη σάλα κι' έ-εγγώ έρριξα μιὰ ματιά στη σκηνή, άφησα χωρίς να θέλω ένα μεγάλο «ά!»

Η αυλαία ήταν σηκωμένη. Κι' ή σκηνογραφία παρίστανε τώρα την πλατεία ενός μοναστηριού! Στο βάθος, μιὰ ωραία γοτθική εκκλησίτσα, κλειστή. Στο πλάι ένα μεγάλο, μαύρο, επιβλητικό χτίριο, το μοναστήρι. Και πάνω απ' το ψηλό καμπαναριό, στὸν άπέραντο ούρανό, «comme un point sur un I», που λέει κι' ο Μυσέ, — σάν κουκκίδα απάνω σ' ένα γιώτα, — ένα ολόστρώγγυλο φεγγάρι!

(Το τέλος στο ερχόμενο)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε. ΟΠΟΥΛΟΣ

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΙΑ ΔΟΥΛΕΙΑ ΓΙΑ ΤΕΜΠΕΛΗ

Ο φίλος μας **Πρωτεύς** μ' έστειλε αυτό το ανέκδοτο: «Ο περίφημος κιθαριστής Καπνίσσης ζητούσε κάποτε από το βουλευτή του να τον διορίση σε καμιά θέση.

— Και σε τί θέση να σε διορίσω, του είπε ο βουλευτής, που εσύ δεν ξέρεις παρά τὸν κιθάρα σου;... Τελοςπάντων θά σκεφθώ... σκέψου και σύ, και κάτι θά βρούμε.

Σε λίγες μέρες ξαναπάει ο Καπνίσσης.

— «Ε! ρωτά τον βουλευτή σκέπτηκες τίποτα;

— «Οχι. Εσύ;

— «Εγώ σκέφτηκα και βρήκα, απαντά ο Καπνίσσης. Να με διορίσης στο Ταχυδρομείο, να στέκουμαι στην πόρτα με τη γλώσσα έξω, για να κολλά ο κόσμος τα γραμματόσημα!

Τὸ άστείο αυτό τ.ο Καπνίσσης, — γιατί σταθεία τέπε βέβαια, — μου θύμισε κάτι που είπε σὰ σοβαρά ένας άλλος, που δεν ήταν ούτε καν κιθαριστής.

«Ετσι κι' αυτός ζητούσε θέση και δεν έβρισκε. Μιὰ Κυριακή, στο Σύνταγμα, που έπαιζε ή στρατιωτική μπάντα, είδ' έναν άνθρωπο στη μέση, που δεν έκανε τίποτ' άλλο παρά να κουνά ή να ραβδί.

— Τ' είν' αυτός; ρώτησε.

— Ο αρχιμουσικός, του είπαν.

— Μπά! Κι' αυτή τη δουλειά μόνο κάνει;

— Αιτή.

— Κι' έχει καλό μισθό;

— Πολύ καλό μάλιστα!

Τρέχει άμέσως στο βουλευτή του:

— Να με διορίσης αρχιμουσικό!

— «Ε!... μ'ά ξέρεις;...

— Σπουδαία δουλειά! Να κουνώ ένα ραβδάκι δεν ξέρω;

ANANIAS

κ' ή βγάξει άσπροπρόσωπη την τάξη του. «Όσο για τη μικρότερη τάξη, σ' αυτήν όλοι οι μαθητές έλαμψαν με την άγνοιά τους. Ο παπ'άς κρατούσε διαρκώς το μαντήλι μπροστά στο στόμα του, για μ'ήν ξεσπάση σε γέλια. Ο θεός Βαρνάβας, ζάρωνε τα φρούδια του, ή θειά 'Αγλαΐα ξερόδ'ηχε όλοένα.

Εύτυχώς που κράτησαν την 'Ιερή 'Ιστορία για το τέλος, και σ' αυτήν όλοι άναπτύσσουν τη ρητορική τους δεινότητα. Κι' ή ίδια ή 'Ελενίτσα ξαναβρήκε τη φωνή της, για να εξιστορήση την ωραία ζωή που περνούσαν ο 'Αδάμ και ή Εύα στὸν Παράδεισο. Ο Πέτρος διηγείται τὸν κατακλυσμὸ με ξέρωση και πάθος. Ο Ζοζός ήθελε καλὰ και σώνει να διηγηθ'ή για τὸν 'Αβραάμ, απ' τὸν όποιο δέ γνωρίζει τίποτ' άλλο παρά τ' όνομα του, που τὸν άρέσει εξαιρετικά. Με πολλά παρακάλια δέχτηκε τέλοςπάντων να περιορίσ'ή μιὰ μονάχα σ'όους τρεις Μάγους. Α, ο Ζοζός τὸς γνωρίζει λαμπρά τὸς τρεις Μάγους. Τὸς είδε μάλιστα, τὸς είδε όλοζώντανους μπροστά του, στη Φάνη, στο Παρίσι. (*) «Ένας απ' αὐτὸς είναι μαύρος, όλόμαυρος, αλλά δεν πάει να π'ή γι' αὐτὸ πὸς είναι άσχημος. Είναι άπεναντίας πολύ όμορφος, φοράει ένα κόκκινο μεταξωτὸ πανωφόρι μ' ένα γιακά από άσπρη γούνα. Στὰ χέρια του κρατάει ένα κουτί, που δίχως άλλο θά είναι ή ταξιδιωτική βαλίτσα του, κι' εκεί μέσα έχει βάλει παιχνίδια και ζαχαρωτά για τὸν Χριστόλη, πράγμα που σημαίνει ότι είναι ένας καλὸς κι' άξιαγάπητος γέρο-μάγος. Μονάχα, που κάτω απ' την κορόννα του φορεί ένα άσχημο σκουφί. Φαίνεται πὸς θά είναι ό νοχτικός του σκουφός, που θά ξέχασε να τὸν βγάλ'ή τὸ πρωτ', γιατί θά βιάστηκε να φύγ'ή γρήγορα για να μ'ή χάσ'ή τὸ τραίνο και... και...

Και ο παπ'άς ξεσπάει σε δυνατὰ γέλια, και ή θειά 'Αγλαΐα χαμογελάει, και ο θεός Βαρνάβας κάνει πὸς φτιάνει τὰ μουστάκια του για να κρατήση την άξιοπρέπειά του.

— «Τότερα απ' αὐτὸ νομίζω ότι μπορούμε να τελειώσουμε, λέει ο παπ'άς μόλις έπαψε να γελά.

— Πηγαίνετε να παίξετε, παιδιά, λέει ο θεός Βαρνάβας, αλλά πρώτα ακούστε αὐτὸ που θά σ'ας πῶ.

Σήκωσε ψηλά τὸ χέρι για να προσελκύση την προσοχή τὸν παιδιών.

(*) Σ. τ. Μ. — Στις καθολικές εκκλησίες συνεθίζουν να βάζουν κάθε χρόνο τὰ Χριστουγεννα μιὰ μικρή φάνη με ξύλινα όμοιώματα τὸν Χριστὸ, τ'ης Παναγίας, τὸν 'Ιωσήφ, τὸν τριών Μάγων κτλ. 'Εκεί τὸς είχε ιδεί και ο Ζοζός.

— Την Κυριακή μετὰ τὸν έσπερινό, λέει, δηλαδή μεθαύριο, θά γίν'ή ή επίσημη άπονομή τὸν βραβείων. Ως τότε είσαστε έλεύθεροι. Να είστε φρόνιμοι όμως, γιατί μ'ή νομίστε πὸς δέ θά λογαριάσωμε και την τωρινή διαγωγή σας.

Τὰ παιδιά, ύστερα απ' αὐτὰ τὰ λόγια, σ'ορπίζονται στο περιβόλι, όχι όμως για να παίξουν, αλλά για να συζητήσουν, για να σχολιάσουν τὰ γεγονότα. Όλοι μαζί συμφωνούν ότι όλα τὰ πρώτα βραβεία θά τὰ πάρ'ή ο Γιαν. κης, και με την ίδια όμοφωνία δηλώνουν έπίσης ότι ο Ζοζός δεν είπε παρά μονάχα κουταμάρες. Αὐτὸ τὸ πράγμα εξαγριώνει τὸ μικρὸ μας φίλο, ο όποίος δηλώνει πὸς δεν έννοει να κάν'ή μιὰ παρέα με τόσο άπολίτιστους ανθρώπους, και καταφεύγει κοντὰ στην Πουλχερία.

Τὸ υπόλοιπο τ'ης συντροφιάς, χωρίς να αισθάνεται καμιά τύψη για την άποχώρησή τὸν Ζοζό, εξακολουθεί να συζητ'ή. 'Αξαφνα ο Παύλος προτείνει μιὰ υπέροχη ιδέα:

— «Αν κάναμε μιὰ εξέδρα για τὸν άπονομή τὸν βραβείων;

Η πρόταση αὐτή γίνεται δεκτή με άλαλαγμούς. Τρέχουν να ζητήσουν την άδεια τὸν θείων, που τὸς δίνεται με μεγάλη προθυμία, υπό τὸν έθρον ή έργασία να γίν'ή αύριο. Για να γίν'ή ωραιότερη ή εξέδρα, ή θειά 'Αγλαΐα ύπόσχεται στὰ παιδιά πὸς θά τὸς παραχωρήση τις γλάστρες της, κι' ο θεός Βαρνάβας πὸς θά τὸς δώση τὸ Σουλπίκιο για βοηθό.

«Ετσι την επομένη τ' άπόγεμα, όλόκληρο τὸ σπίτι είναι άναστατωμένο. Καθὸς ο καιρὸς είναι θι. υμίσιος, ή τελετή θά γίν'ή στη βορεινή ταράτσα, όπου είναι πάντοτε ήσκιος και όροσιά. Ο Σουλπίκιος διευθύνει τις έργασίες και χάρις στη βοήθειά του ή εξέδρα θά γίν'ή άριστουργηματική.

Η μεγάλη πόρτα τ'ης ταράτσας έχει άνοιχθ'ή απὸ τὰ δύο φύλλα, και σὲ βάθος της έχουν στήσει τόσες πρασινάδες, που άποτελούν σ' αλήθεια ένα σωστό δάσος. Στη μέση είναι τοποθετημένη ή μεγάλη λατάνια τ'ης θείας 'Αγλαΐας και στὰ πόδια της οι ωραιότερες γλάστρες με τὰ γεράνια (όσα γλύτωσαν απ' την καταστροφή). Δεξιά και άριστερά κλαριά από δάφνες και μυρτιάς. Κάτω είναι στρωμένο ένα ωραίο χαλί για τὸς επισήμους. Στὸ μέσο, τ'ης εξέδρας, ένα μικρὸ τραπέζι σκεπασμένο μ' ένα ωραίο σάλι από την εποχή

που ή θειά 'Αγλαΐα ήταν νέα. Πίσω από τὸ τραπέζι, οι τρεις ωραιότερες πολυθρόνες τὸν σαλονιού.

Απέναντί τὸς, στην ταράτσα, είναι άραδιασμένα τὰ θρανία τὸν σχολείου και μερικές καρέκλες για την Πουλχερία, τὸ Σουλπίκιο, τη Μαρία και τη Ζωή. Κα νένας δεν θά έλειπε από την τελετή.

«Ο θεός διάβαζε όλη την ώρα έφημερίδες». (Σελ. 583, στ. γ'.)

Και όσο τὰ παιδιά εργάζονται, έτσι, οι μεγάλοι κάνουν κι' αὐτοί ιδιαίτερες συσκέψεις και μυστικοσυμβούλια. «Ετοιμάζουν τὰ βραβεία και οι πιο φαντασιώδεις φήμες κυκλοφορούν γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ψιθυρίζεται πὸς δεν θά μοιρασθὸν βιβλία, παρά άλλα πράγματα πολύ ωραιότερα. Κι' οι συζητήσεις δι-νουν και πέρνουν. Ως και τὸ βράδυ ά-κόμη, όλα τὰ παιδιά βλέπουν στὸν ύπνο

«Ο Ζοζός είδε τὸς τρεις Μάγους όλοζώντανους μπροστά του.» (Σελ. 594, στ. γ'.)

τὸς τὰ μυστηριώδη εκείνα βραβεία... Και ο ήλιος τ'ης επίσημης ήμέρας άνατέλλει τέλοςπάντων, λαμπρότερος κι' αὐτὸς απὸ κάθε άλλη φορά, σ'ά να ήθελε να πανηγυρίση τὸ μεγάλο γεγονός.

Η ώρα έπλησίασε. Ο έσπερινὸς τελείωσε. Η Ζωή και ο Σουλπίκιος έ-χουν υπό την επίτηρήση τὸς τὸν μικρό-κοσμο, που δεν κρατιέται από την άνυπομονήσ'ή του και που παίρνει τρέχοντας όλοταχὸς τὸ δρόμο από τὸ χωριὸ στο χτήμα, για να φθάση γρηγορότερα.

Οι μικροί κάθονται στὰ θρανία τὸς και περιμένουν. Οι έπίσημοι άργοπορούν φυσικά. «Οχι μόνο δεν μπορούν να τρέξουν σάν τὸς μικρούς, αλλά και άναγκάζονται να περιμένουν λίγη ώρα τὸν παπ'ά όπου να βγάλ'ή τ' άμφιά του.

Με μεγάλη δυσκολία συγκρατ'ή ή Ζωή τὰ παιδιά που χτυπούν τὰ πόδια τὸς από άνυπομονήσ'ή. Επ'ιτέλους ά-κούγεται τὸ κουδούνι που τὸ χτυπάει μ' έπίσημότητα μεγάλη ο Σουλπίκιος.

«Ερχονται! Ερχονται! Μονομιάς ό-λοι ήσυχάζουν κι' άνοίγουν διάπλατα τὰ μάτια τὸς για να ιδὸν καλύτερα τὴ συνοδεία.

Είναι έκτακτη ή συνοδεία. Ο παπ'άς φοράει τὸ καινούργιο ράσο του. Ο θεός Βαρνάβας έχει βάλει τὸν καινούργιο παναμά του και κρατ'ή στὰ χέρια του τὸ μπαστούνι του με τὸ χρυσὸ χερούλι. Η θειά 'Αγλαΐα φοράει ένα μεγαλοπεπέστατο μεταξωτὸ φόρεμα με ούρα, ένα καπελλάκι με φτερά, μιὰ πελρίνα με δαντέλλες!

Από πίσω τὸς ακολουθοῦν ή Μαρία με τὰ κυριακάτικα της, ή Ζωή που ά-φήνει τὰ παιδιά κι' έρχεται ν' άποτε-λέσ'ή κι' αὐτή μέλος τ'ης συνοδείας, και ή Πουλχερία, που στολίστηκε για τὸ έ-πίσημο τ'ης ήμέρας με ό,τι είχε ωραιότερο, φοράει μιὰ θαυμασία κολλαριστή σκούφια μ' ένα μεγάλο λιλὰ φλόγκο και

ένα μποξάριγγο που δεν βγαίνει παρά μόνον στις μεγάλες γιορτές από το μπαούλο της.

Κι' ο Σουλπίκιος ακόμη φόρεσε μια καταπράσινη γραβάτα, που μπροστά της ωχριούσαν όλα τα λαχανικά του κήπου.

Οι επίσημοι κάθονταν μεγαλοπρεπέστατα στις θέσεις τους.

Η Ζωή και η Μαρία κρύβονται από πίσω από τα λουλούδια, έτοιμες να δώσουν στους κυρίους τους ώρισμα μυστηριώδη πακέτα, καθένα τ'ή στικτή που θα τους το ζητήσουν...

Θρησκευτική συγή είναι απλωμένη. "Όλοι έχουν χτυποκάρδι. Οι μικρότεροι είναι κόκκινοι σ' ντομάτες. Τέλος ο θεός Βαρνάβας σηκώνεται και διαβάζει τ' αποτελέσματα από ένα μεγάλο χαρτί.

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ

Μαθηταί: Παύλος, Γιαννάκης, Μαγδαληνή.

Ιστορία: Δύο πρώτα βραβεία στον Παύλο και στον Γιαννάκη, Β' βραβείο, Μαγδαληνή.

Αριθμητική: Α' βραβείο: Γιαννάκης, Β' βραβείο: Παύλος, Γ' βραβείο: Μαγδαληνή.

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ ΚΑΙ ΣΙΑ

Αγαπητοί μου,

Σ υποθέσουμε πως κάποιος είχε κοιμηθεί πολύ, μ'α πολύν καιρό. Νά, σ'άν τον Έπιμενίδη... Ευπνέ, σηκώνεται και, πριν κοιτάξει τον ήμεροδείκτη, πλησιάζει ένα ψηλό παράθυρο και βλέπει, από τα τζάμια, μόνο την ατμόσφαιρα, τον ουρανό. "Η το πολύ-πολύ, και σκεπές σπιτιών και κάποια μακρινά βουνά... Είναι μια αϊθρία μέρα, με ήλιο. "Αλλά τί εποχή; Χειμώνας, άνοιξη, καλοκαίρι ή φθινόπωρο;... Νομίζετε πως ο άνθρωπος αυτός, που βλέπει απ' την κλειστή του κάμαρα πως σ'α είν, χωρίς να ξέρη τίποτ' άλλο, θα μπορούσε να καταλάβει;—Εγώ στοιχηματίζω πως θα μπορούσα. Θάλεγα με πεποίθηση: «είναι άνοιξη! είναι φθινόπωρο!» Γιατί καθ' εποχή έχει κάτι όλωςδιόλου ιδιαίτερο στην ατμόσφαιρα της και στον ουρανό της. "Ετσι μια αϊθρία ημέρα της άνοιξης,—κι' άφινω τώρα τις συνεφιασμένες, τις βροχερές, τις χιονισμένες,—είναι πολύ διαφορετική από μ'άν αϊθρία του φθινόπωρου. "Επως και μια αϊθρία στην καρδιά του χειμώνα, είναι διαφορετική από μ'άν αϊθρία του καλοκαιριού.

Οι διαφορές αυτές χρωστούνται στη μεγαλύτερη ή μικρότερη ύγρασία της καθ' εποχής, και προπάντων στη διαφορετι-

κή θέση του ήλιου, δηλαδή του τόξου που διαγράφει κατά την ήμερήσια πορεία του στον ουρανό. "Η θερμοκρασία δεν έχει τόσο να κάνει. Μια μέρα ανοιξιάτικη μπορεί να είναι το ίδιο χλιαρή, ή το ίδιο ψυχρή, με μια μέρα του φθινοπώρου. Κι' όμως είναι διαφορετικές. Σ'ε καθεμιά, άλλα είναι τα γαλάζια του ουρανού, άλλα τα χρώματα και τα σχήματα των συννέφων. Και το φως επίσης,—το φως της ήμερας,—είναι άλλο. Γι' αυτό εγώ θα μπορούσα, βλέποντας μόνο από τα τζάμια ενός ψηλού παραθύρου, να γνωρίσω την εποχή. Και πολύ ευκολότερα βέβαια, αν το παράθυρο ήταν ανοιχτό, αν μπορούσα να σκύψω, για να ιδω το χώμα, τα δέντρα και τα λουλούδια κανενός κήπου, ή να αίστανθω τις μυρωδιές που ανεβαίνουν από τη γη ή ξεχρουνται από μακριά με τον αέρα...

Σήμερα λοιπόν που σ'α γράφω, είναι μια αϊθρία, γλυκειά, χλιαρή ημέρα του Νοέμβρη. "Αλλά ποιός θα την έπαιρνε γι' ανοιξιάτικη; Μ' είν την καθαρότητα του ουρανού, μ' είν την λάμψη του ήλιου, είναι ολόφανερο πως ή φύση έ-λν... νυστάζει. Κι' έτοιμάζεται να κοιμηθ' το μακρύ χειμωνιάτικο ύπνο. "Εν' αν ήταν άνοιξη, ή φύση θα φαινόταν φρεσκοξυπνημένη, έτοιμη να ποτινάξει και το τελευταίο της «μαχμουρίκι» και να σηκωθεί, να τρέξει, να χορέψει, να πηδήσει. Με μια λέξη, να ζήσει ευπνότη. Ζή βέβαια και τώρα,—παύει ποτέ ή ζωή της;—άλλα είναι, θάλεγε, κουρασμένη από τα τρεξίματα και τα παιχνίδια και θέλει να ξεκουραστή. Θά ζήση κοιμισμένη. "Ως να ευπνήσει πάλι και να πεταχθ'... Κοίταξε τα δέντρα. Καθέν' απ' αυτά συμβολίζει τη μεγάλη Μητέρα. Κουράστηκε να ανεβάσει χυμούς και να τρέφει τ'άνθη του και τους καρπούς του. Δεν έχει πιά ούτε τη δύναμη να κρατήσει τα φύλλα του. Και τα ρίχνει, όπως ο άνθρωπος ρίχνει τα ρούχα του για να πέσει στο κρεβάτι. Θά πητ' ο άνθρωπος σκεπάζεται, κουκουλώνεται, εν' το καϊμένο το δέντρο μένει ξεσκεπαστο και γυμνό. Ούτε καν πλαγιάζει. "Ορθο εκεί, άπλώνει τ'αφύλλα κλαδιά του σ'άν ασάρκα χέρια που ικετεύουν τους ουρανούς, και είναι πολύ ευχαριστημένο όταν έ άνεμος δεν είναι πολύ δυνατός και δεν το λυγίζει τόσο που ή κορφή του να γγίξει σχεδόν το χώμα...

Τα δέντρα, που τα λένε άειθαλή, νομίζουμε πως δεν ρίχνουν τα φύλλα τους ποτέ. Κι' όμως τα ρίχνουν. "Η διαφορά είναι μόνο είν τάλλα, τα ρίχνουν διαμιάς, ενώ εκείνα τα ρίχνουν βαθμηδόν. Κοίταξε αυτό το δέντρο το πυκνόφυλλο, το ήσκιερό, πόσα φύλλα του είναι ξερά, κίτρινα ή κόκκινα, και πόσα απ' αυτά πέφτουν στη ρίζα του και σι-

γά-σιγά σχηματίζουν ένα στρώμα... "Αλλά το δέντρο τ'αναπληρώνει σχεδόν άμέσως. "Εν' ρίχνει τα ξερά του φύλλα, ξεπετά καινούρια. Γι' αυτό δεν γυμνώνεται ποτέ, και γι' αυτό δεν περιμένει ναρθή ή άνοιξη, για να γεμίσει και να φουντώσει, όπως τάλλα. Κι' ο άνθρωπος, στοχάζομαι τώρα, μοιάζει περισσότερο με τα δέντρα τ'αειθαλή. Δεν σταματά τόσο απότομα τη ζωή του το χειμώνα, δεν παρακουράζεται ως το φθινόπωρο, δεν νυστάζει, δεν πέφτει σ'ε ύπνο μακρύ. Κι' αυτόν βέβαια ή άνοιξη τον αναζωογονεί, τον ξανακινεί, του δίνει καινούριες δυνάμεις. Ποτέ όμως οι δυνάμεις του δεν τον άφίνουν έ-τελως, και σ' όλες τις εποχές του χρόνου μπορεί το ίδιο να ζή και να εργάζεται.

Φυσικά, μια κατάπτωση την αισθάνεται τώρα το φθινόπωρο κι' ο άνθρωπος. Παιδί της φύσης κι' αυτός, δεν μπορεί να μη συμμερίζεται τη νάρκη της Μητέρας. Είναι ακόμα κι' ή μελαγχολία που του προξενεί το κίτρινο φύλλο κι' ο γκρίζος ουρανός... "Αλλά νάρκη και μελαγχολία είναι παροδικά, στιγμιαία. Και πρίν τελειώσει το μεταβητικό φθινόπωρο κι' εγκαθιδρυθ' ή άληθινός χειμώνας με τα κρύα του και με τα τζάμια του, ο άνθρωπος ανακτά πάλι όλες του τις δυνάμεις και ξαναβρίσκει είν του τη χαρά. Μαζί μ' αυτά και την όρεξη για εργασία. "Οπως—είμαι βέβαιος,—τη βρήκατε τώρα πιά και σεις, ύστερ' από τη λύπη που σ'α προξέννησε ή επιστροφή στην άχαρη πόλη απ' την ώραία έξοχή, ύστερ' από τη μελαγχολία των πρώτων συνεφιασμένων ήμερών κι' από τη χάνωση που, πολύ ή λίγο, κυριεύει όλα τα έμψυχα ατόν την εποχή.

Σ'α ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΦΟΒΟΣ ΤΗΣ ΟΡΦΑΝΙΑΣ

—Γιά δές, μαμιά, σ' εκείνη τη φωλίτσα, δέ γύρισε πιά ή μάννα ή χελιδόνα, και μείναν χωρίς χάρη κι' αγαλιάτσα τόσα πουλάκια άχ! έρημα και μόνα.

Σά φεύγεις μακριά από μέ, μαμιά μου, φοβάμαι, άχ, μη τυχόν και δέ γυρίσεις στο σπίτι μας και στη μικρή αγαλιά μου, κι' έτσι σ'άν τα πουλιά όρφανα μάφήσεις...

Μαμιάκα, σ'άν τρελλός θα σ'ε ζητούσα, σ'άν τα πουλιά που κλαίνε, άκοις, άντάμα, μονάχα στη φωλιά τους, άχ, θα σκούσα, θα πέθαινα, μαμιά μου, από το κλάμμα!

(Απ' το Ιταλικό)

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΕΝΑ ΑΡΡΩΣΤΟ ΠΑΙΔΑΚΙ

“Εν’ άρρωστο παιδάκι, το καϊμένο, Σ’ ένα φτωχό κρεβάτι έχει άκουμπήσει, Λοιμώτιο μουντό, σκοτεινιασμένο, Κι’ απ’ τη γής κι’ οί τοίχοι έχουν σαπίσει...

Με πόνο τα ματάκια έχει γυρίσει Ψηλά, στο παραθύρι το κλειστό: “Ελα, γλυκέ μου “Ηλιε, σέ προσμένω, Τό φως σου λυπημένο άς μη μ’ άφήσει...

Τά πόδια μου πώς να μού τα ξεσπάρουν! “Η μάννα άλλα σκεπάσματα δεν έχει. Τί κι’ αν με δάκρυα τα μαντήλια βρέχει;...

Μά ως εκεί οί άχτινες του δέ φτάνουν, Κι’ αδιάφορος ή ήλιος άλλου Κι’ αφήνει τα παιδάκια να πεθαίνουν... Φιλόσοφη

ΣΤΟ ΜΑΡΟΥΣΙ

Κάθε καλοκαίρι, μόλις τελειώνω τις εξετάσεις, πήγαινα στον αγαπημένο μου ύπνο στο Μαρούσι. “Αξέχαστη θά μού μείνει ή ώραία ξένοιαστη ζωή που περνούσα με τα ξαδέλφια μου. Ουνόμαί σά σήμερα το μεγάλο μόνιμο στην αυλή, που μόλις έρχόμουν, ή πρώτη μου δουλειά ήταν να βρω στην κορφή του και να κυνηγήσω τα τσιτζίκια που να σκορπίζανε το μονότονο τραγούδι τους στη ζέστη του καλοκαιριού.

“Επειτά οί συνομιώσεις για τη μουριά του διπλανού κήπου. Τό βράδυ, όταν κοιμόνταν όλοι, κουράζομαι, ξεπόλητοι, βγαίναμε στην αυλή, και με το φως του φεγγαριού σκαρφαλώναμε στη διπλανή μάντρα κι’ από κει στη μουριά.

“Αλλά για μένα, σωστό πανηγύρι ήταν όταν ο θεός μου μ’α έδινε την άδεια να πάμε στον Καραγκιόζη. “Αληθινή επιστροφή. Μιά ώρα μπροστά άρχιτενση. Μιά ώρα προετοιμασίες, τρώγαμε ξαν οί προετοιμασίες, τρώγαμε βιαστικά ή μάλλον δεν τρώγαμε καθόλου. “Εγώ τότε πήγαινα κουράζομαι, τόν αγαπημένο μου Νόν-φό μου, τόν αγαπημένο μου Νόν-φό μου, που ήταν σκυμένος σ’ά βιαβλία του. Χτυπούσα την πόρτα δειλά και τόν ρωτούσα:

—Θάρθης και σ’άν στον Καραγκιόζη; Τότε αυτός γελοῦς με την άφέλεια μου και μού υποσχόταν «αύριο». Κι’ εγώ έλεγα από μέσα μου:

—Τόσο το καλύτερο! πάμε σήμερα, θά πάμε κι’ αύριο. Τήν άλλη μέρα προσπαθούσα να πάξω κι’ εγώ τόν Καραγκιόζη με τη βήθεια των ξαδελφών μου: έστηνα ένα σεντόνι σ’ε μια γωνιά της αυλής, και με δυό ξερικά και με μερικά χαρτονένια άνδρείκελλα προσπαθούσα να παραστήσω. “Αλλά ή παρόσταση κοβόταν σ’τη μέση, γιατί έπρεπε να κοιμηθώ. Τότε κι’ εγώ μό-λευα σεντόνια και ξερικά και τάλλα σύνεργα, και τα φύλαγα για τήν άλλη μέρα.

Τώρα όλα αυτά τελείωσαν. “Ο άγαπημένος μου ξάδελφος, ο Νόντας, ένα συνεφιασμένο μελαγχολικό πρωί, μ’α έφυγε για πάντα. Τό σπίτι έρημο, ο θεός μου με βαρεία ψυχή έφυγε από το Μαρούσι.

Χτες πήγα πάλι εκεί. “Ασυναίσθητος βρέθηκα σ’το δρόμο αυτό που τόσες φορές, με τα λινα μου άσπρα ρούχα, είχα περάσει χαρούμενος. “Εφτασα απ’ έ-ξω απ’ το σπίτι, που τόσες φορές μού είχε δώσει. “Ηταν κλεισμένο κι’ έρημο, και τό ψηλό το πεύκο ήταν γέ-ρικο και μαρμαμένο.

Μαίμωτο του Κωλέττη

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

“Εκείνος που μαθαίνει κάτι και δεν το εφαρμόζει, μοιάζει με γεωργό που όργώνει και δεν σπέρνει.

“Συχνά συμβαίνει στον άνθρωπο να ζητά την ευτυχία του κατά τόν ίδιο τρόπο που ψάχνει να βρη τα γαλιά που έχει πάνω στη μύτη του.

“Ο δρόμος του “αύριο θά γίνη οδηγεί σ’ά «ποτέ».

Μαγιολούλντο

Α Π Ο Χ Ω Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

Σήμερα φεύγει ή Νίτσα. Σ’ε λίγο θά ρθ' ή μ’α αποχαιρετήση.

Κατσουφιασμένες όλες, άμίλητες, έμεις οί άλλοτε φλύαρες και πάντα γελαστές, περπατούσαμε στην αυλή του λυκείου μας.

Είμαστε έπτά όλες όλες μέσα στην τάξη, σ’ή Β’ “Ελληνικού. Κι’ είμαστε τόσο αγαπημένες! Τώρα μ’α φεύγει για πάντα ή μ’α. Θά πάει με τους γονείς της στην “Ελλάδα.

Χτύπησε το κουδούνι των δέ-κα και μπάχαμε στην τάξη.

Είχαμε “Ελληνικά με τόν αγαπητό μας δάσκαλο, τόν κ. Μ.

Τόν αγαπούσαμε όλες γιατί ήταν ο πιο γέρος κι’ ο μόνος που ήξερε να νοιώθει τήν ψυχή μας.

Μόλις άρχισαμε το μάθημα, μπάινει ή Νίτσα μαζί με τη μεγάλη της αδελφή.

“Ο κ. Μ. γύρισε πρὸς αὐτήν και τής είνε:

—Πλησίασε, παιδί μου, ν’ αποχαιρετήσης τις φίλες σου. Τό μάθημα άς διακοπή για λίγο.

Συγκινημένη, ή Νίτσα πλησίασε τόν καλό μας καθηγητή, τόν ευχαρίστησε για τούς κόπους που έκαμε γι’ αὐτήν ως τώρα, και ζήτησε δακρύζοντας συγγνώμη για τις άταξίες της.

“Εκείνος, με τό καλοκάγαθο χαμόγελο σ’ά χείλη και με συγκινημένη φωνή, τής ευχέθηκε καλό ταξίδι και νάβρη εκεί, σ’όν ευλογημένο τόπο που θά πάη, καλές φίλες και καλούς καθηγητές.

“Υστερα ή Νίτσα πλησίασε πρὸς τόν θρανία μας. Μ’α φίλησε μιά-μιά με τα δάκρυα σ’ά μάτια και ζήτησε με τρεμουλιαστή φωνή απ’ τήν κάθε μιά να μη τήν ξεχάσει.

“Εγώ είχα σκύψει τό κεφάλι σ’ά χέρια μου, γιατί δεν μπορούσα να κρατήσω τα δάκρυα, πού κανονικά κυλούσαν άδιάκοπα σ’ά μάγουλά μου.

Είμαστε τόσο αγαπημένες! “Ηταν τόσο καλή, τόσο ευθύνη! Πόσο μ’α έκανε και γελοῦσα με τα άκακια πειράγματά της. “Όταν καμιά φορά τιμούμαστε ες αίτίας της με κάποιες σελίδες άντιγραφής, δεν μ’α άφηνε να τις γράφουμε έ-μεις, αλλά τις έγραφε ή ίδια.

“Εφτασε κοντά μου, μού σηκωσε τό κεφάλι, με φίλησε πολλές φορές σ’ά μάγουλα κι’ ένώ-θησαν τα μικρά μας δάκρυα και κύλησαν σ’όν θρανίο, πού τόσες φορές μ’α είδε ίδει μαζί σκυμμένες να κλαίμε ή να γελάμε!

Προσπαθούσε να με παρηγορήσει, με μάλωνε πού έκλαιγα και πού δεν μπορούσα, τόσο μεγάλο κορίτσι, να κρατήσω τα δάκρυά μου! κι’ όμως τα δικά της δάκρυα έτρεχαν διαρκώς.

Μ’α έστειλε ένα τελευταίο χαιρετισμό με τό χέρι, ένα τρεμουλιαστό «καλή άντάμωση» κι’ έφυγε.

Μιά σιωπή απλώθηκε τότε μέσ’ στην τάξη. “Ο καλός μας καθηγητής σεβάστηκε τη λύπη μας. Μ’α άφησε λίγες στιγμές να συνέλθουμε. “Αλλά δεν έακολούθησε το μάθημα. Κατάλαβε πως ήταν άδύνατο νάχουμε τό νού μας σ’τη γραμματική ή σ’όν συντακτικό. Κι’ άρχισε να μ’α μιλά για τόν αποχωρισμό. Βγαίναν τόσο μαγευτικά τα λόγια απ’ τό στόμα του, πού μ’α τραβήξε τήν προσοχή. Σηκώσαμε τα δακρυομένα μας κεφάλια κι’ άκούγαμε τα παρήγορα λόγια του.

Πέρασαν μερικές μέρες ως πού νάρχισουμε πάλι τα παιχνίδια μας ή ή τάξη να πάη τη συνειθισμένη της όψη. Τή Νίτσα δεν τη θυμόμαστε παρά σ’όν ώρισμένες στιγμές. “Η παιδική μας ψυχή δεν μπορούσε να μείνη πιστή σ’τη μνήμη μ’ας φίλης και μόνο τα σπάνια γράμματά της μ’ας τη θυμίζουν.

Τώρα έχουν περάσει τέσσερα χρόνια από τότε. Μόλις θυμάμαι τό δροσερό προσώπάκι τής φίλης μου. Δεν ξέρω τί απέγινε.

“Ενας δυνατός αέρας, ή τύχη, φύσηξε και μ’α σκόρπισε όλες απ’ τό τρυφερό κλαδί όπου ζούσαμε. Πέσαμε σ’όν δρόμο της ζωής, πού σπρώχνοντας μας ό αέρας, θά μ’α φέρη κάθε μιά σ’όν τέλος του... “Αρεμεις

ΤΑ ΧΕΛΙΔΟΝΑΚΙΑ

Ευθύς μόλις περάσει ο παγερός χειμώνας και τα λιβάδια στρωθούν με τα κοκκινόπρασινα χαλιά, τα μικρά πουλάκια θ’ άφίσουν τις μακρινές και θεριές χώρες και θά έτοιμαστούν για τις δροσερές ανοιξιάτικες φωλίτσες τους. Και μόλις έρθουν, θ’ άρχίσουν να κουβαλούν ή ένα φυλλάρακι, ή μια πετρίτσα, ή λίγη λάσπη για τη μικρή αγαπημένη φωλίτσα. Μά και πάλι ό-ταν τή χτίσουν, τα μικρά μας πουλάκια δέ θά ήσυχάσουν. Θά καθίσουν να κάμουν ταχυο-κία τους, να βγάλουν τα πουλάκια τους. “Υστερα θά τρέξουν να φέρουν σ’ά χαριτωμένα μικρά τους κανένα σπόρο, ή κανένα κουνουπάκι, κι’ εκείνα θά περιμένουν με άνοιχτό τό στόμα τόν πατέρα κι’ ή μητέρα, πού τούς το βάζουν σ’όν στόμα κι’ άμέσως τρέχουν για νέες φροντίδες.

“Όταν όμως μεγαλώσουν τα παιδάκια τους και κάνουν πτερά, θά τρέξουν ελεύθερα σ’όν δάσος ή σ’όν άκρογιαλιά για να νιώσουν κι’ αυτά τη χαρά της φύσης. Καίμενα χελιδονάκια, πόσο άπλη και χαρούμενη είναι ή ζωή σας! “Ιδωμή

ΑΓΓΛΙΚΟ ΧΙΟΥΜΟΡ

Τ Ι Η Τ Α Ν ;

“Ενας ζητιάνος στεκόταν μιά φορά σ’ ένα κεντρικό δρόμο τού Λονδίνου σ’όν στήθος του κρεμόταν μιά πινακίδα με τήν απλή έπιγραφή: «Τυφλός».

Κάποιος έσπλαγχνος διαβάτης, βλέποντάς τον, έσπριξε ένα σελίνι σ’όν απλωμένο του καπέλο, αλλά φαντάζεσθε τήν έκπληξη του όταν είδε ένα χαμόγελο ευχαρίστησης σ’τη φάτσα τού ζητιάνου.

—Μπώ, λοιπόν βλέπεις; φώναξε.

—Μάλιστα, κύριε, άπάντησε ψύχραιμα ο ζητιάνος. Μού έβρι-λαν λανθασμένη έπιγραφή σήμερα τό πρωί!

“Υστερα, καταλαβαίνοντας τη γκάφα του (άφ’ού έβλεπε, γιατί άφηνε τή λανθασμένη) πρόσθεσε, σατισμένος, για να τη διορθώσει:

—Δεν είμαι, βλέπετε, τυφλός, αλλά κοφάλας!

Πίκμαν

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—Σου είπα, Τοτό, να μην παίζεις με τό Λεάνδρο να παίζεις, γιατί είναι κακό παιδί.

—“Ε, τότε, μαμιά, άς έρχεται ο Λεάνδρος να παίξει με μένα, πού δεν είμαι κακό παιδί.

Α. Ζαχαρίου

ται με την άδεια του) "Αρτεμιν. (πολύ μ' ευχαρίστησε το μεγάλο σου κι' ώρατο γράμμα· τα κομμάτια σου, θά είδες, δημοσιεύθηκαν και τα δύο· το ένα πρό όλίγου καιρού και το άλλο σήμερα) Διλικαν Μανουάκη (έστειλε) ευχαριστώ για τα καλά λόγια· κι' εγώ λυπήθηκα για το θάνατο του 'Αλεξάνδρου Μωρατίδη, που ήταν ένας από τους καλύτερους έλληνες διηγηματογράφους) Δραμαίαν (και το δικό σου γράμμα, πίστεψε, μου άρσεσε πολύ· όχι, για το πρόσωπο που ρωτάς, δεν είναι) Λήδαν Δρόσου (όχι, Μαγική Εικόνα άνευ εικόνας· δεν μπορείς να μου στείλεις μονάχη της· αυτές υπάρχουν στίς Ασκήσεις, και μόνο έξι Συλλογή 'Ασκήσεων, που θά μου έστειλνες για το Διαγωνισμό, θά μπορούσες να τή βάλεις· ώρατο όπως πάντα το γραμματάκι σου) Κούκλαν υού Χαλανδρίου (είπα στον κ. Ε. πόσο σέ συγκίνησε ό «Σταυρογάννης» του) Μεγαλοσχολήτην (το 1ο φύλλο του 47ου έτους έχει εξαντληθεί· ή Άγγελία κάνει δρ. 12 και όχι 10) Δ. Όρφανόν, Έλένην Καλβοκορόση, Δέσποιναν Γαβριηλίδου, Χρυσορόδοινο Συννεφεάκι κτλ.

Είς όσας επιστολάς έλαβα μετά την 10 Νοεμβρίου, θ' απαντήσω στο έρχόμενο.

ΟΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του 246ου Διαγωνισμού. Το φύλλο αυτό του όνείματος είναι έκτα μέχρι της 16 Ιανουαρίου.

736. Δεξιόγραφος

Θά το πώ σάν παραμυθι :
Μιά φορά κι' έναν καιρό,
—Πέρασαν πενήντα χρόνοι,—
Είς το σύμπαν προσκολλήθη
Πρόθεση, κι' έγινε' αυτό,
Τόση άγάπη που τ' ζώνει.

737. Στοιχειοτονόγραφος

Μπορείς το κάθε τι να κινήσης,
Έμε σάν έχεις και λίγη διάθεση.
Μά τώρα, άν μ' άποκεφαλίσης
Και στη βαρεία μου κήνη με-
[τάθεση],
Πλήθος ανθρώπους θά ίδης
[μπροστά σου]
Λές κι' είν' κανένα συλλαλητήριο.
Όμως σέ τόσους μέσα —στοχί-
[σου],—
Δέν θά παντήσης ούτ' ένα κύριο!

738. Μεταγραμματισμός

Πολλοί πέρασαν αιώνες
Που Θεός ήμουν στη Ρώμη.
Τό κεφάλι μου θάλλάξης;
Τότε, λύτα μου, νά ψάξης
—Χάλια μου,— στους άχυρώνες,
Νά με βρής κοντά... στη βρώμη.

739. Στοιχειόγραφος - Αναγραμματισμός

Τόν κόσμο τουτο τόν πεζό βα-
[ρόθηκα]
Και στής Μυθολογίας τριγυρ-
[νούσα]
Τόν κήπο, που σημαία έχει και
[τέρατα...]
Ένεϊ, κάποιου του ζωό άπ' τή
[κέρτατα]
Τάραξω και του κόβω τή λαι-
[μάκι],
Μά του κουνώ και λίγο τή κορ-
[μάκι],

Και νά, στον Έλικώνα πάνω
[βρόθηκα]
Και ξάνοιξα μπροστά μου κάποια
[Μούσα!]

740. Αίνιγμα

Στήν κοινή γλώσσα, τ' άρσενικό
[μου]
Έχει χωράφια, κοντά στάλωνα,
Που τή όργώνουν καιματερά.
Στήν καθαρεύουσα, τή θηλυκόμου
Στά φύλλα σέρνεται και στά κλώ-
[νια]

Προτού άκόμα κάνει φτερά.

741. Χί

+ * * * + = Τύραννος.
* + * * + = Πιστός φίλος.
* * + * * = Χώρα τ. Μικρασίας
* + * * + = Έκ των 7 σοφών.
+ * * * + = Άλλος Όρφεύς.

742. Κρυπτογραφικό

1234567890 = Τύραννος νήσου.
23570 = Πλούσιον.
34520 = Ζώνον.
4124320 = Επίθετον.
54620 = Άρχαίος βασιλεύς.
671890 = Τεχνίτης.
70896 = Ούρανιον σώμα.
87670 = Άρχαία πόλις.
9675390 = Ηρώς.
087896 = Μονάς βάρους.

743-745. Άστεία ιστορικά έρωτήσεις.

- 1.—Που έβασίλευσεν αλήτης;
- 2.—Που έρωτόρσεσε κόραξ;
- 3.—Που έδρασεν άδραστος;

746-750. Μαγική Δέξις

Τή προσθήκη ενός ουδετέρου
έπιθέτου, πάντοτε του αὐτοῦ,
εις έκάστην τών κάτωθι λέξεων,
νά σχηματισθούν άνευ αναγραμ-
ματισμοῦ άλλαι τόσαι λέξεις:

Μέδων, δίκη, νομή, βία, χώρος.

751. Έπιγραφή εκ Τριπλής Άκροστιχίδος

* * * Τά τρία πρώτα γράμμα-
* * * τα έκάστης τών κάτωθι
* * * ζητουμένων λέξεων (τής
* * * τελευταίας τή δύο), νά
* * * τεθούν εις τήν θέσιν τών

άστερίστων, ώστε νά σχηματι-
σθῇ έπιγραφή άναγνωσκομένη
βουτροφιδόν εκ τών άνω:

- 1, Τόν έλεεΐς· 2, Έχθρική
πράξις, ληλασία, καταστροφή·
3, Κράτος τής Άνω Ανατολής·
4, Νήσος τής Ελλάδος· 5, Έ-
ξάρτημα πλοίου.

752. Φωνηεντόλιπον

ρθ - ν - λλς - π - τν - ν

ν - γρ - μρτζ

753. Γρίφος

μας μας

νάξι σείει

πλάς

μας μας

μας

[Όλόκληρη ή βραβευθείσα εις
τὸ Πένταθλον Συλλογή τής
Πανθείας Άβραδάτου]

ΛΥΣΕΙΣ

των Πνευμ. Άσκησ. του φύλ. 35

518. Ούρανία (ούρά, νή, α).—

519. Άμασις (άμα σεις...).

520. Φάνω-φτιάνω.— 521. Ά-
λος - Σαούλ - αύλος.

522. Ε Τ Σ
Υ Ε Ι
Τ Μ Σ
Τ Ι Β Ε Ρ Ι Σ
Μ Ν Ρ
Α Ο Π
Τ Σ Η

523. ΣΥΡΙΓΕ (Σ-ταυρός, *Υ-φα-
σμα, Ρ-ιον, *Ι-ρις, Γ-ραφίς, Ξη-
ρά.) 524-528. Διά του Α: Βα-
βάρα, Βαβραβας, Βαγράβας, μάν-
δρα, Παλλάς.— 529-533 Διά του
Α: χολός, παλμός, μύλος, έλ-
κος, λήξις.— 534. *Η ίσχυς εν
τῇ ένώσει. 'ι εις χι, σ' εν τι, εν
ο σύ.) — 535-537. 1. Λισσαβών
lit, savon.) 2. Όπόρτον (oh!
porte, on.) 3. Σεβίλλη (chez,
ville, y.)

ΕΞΕΛΟΧΗ:

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΜΥΣΤΙΚΟΙ ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ
Μυθιστόρημα
355 σελ. — Δρ. 45

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διά 1 έως 10 τὸ πολὺ λέξεις μετ' άπλά
στοιχεία δρ. 6 τὸ ελάχιστον τμήμα.
Πέραν τών 10 λέξεων 60 λεπτά ή λέ-
ξις, μετ' άπλά δέ στοιχεία λεπτά 70 και
μετ' άπλά δρ. 1.

*Ο χωριστός στίχος δρ. 3.
Η προπληρωμή είναι άπαραίτητη
(ΚΘ' — 991)

Ο ΜΕΓΑΛΟΣΧΟΛΗΤΗΣ ανταλλάσσει Μ.
Μυστικά με όλους εις Νέα Δάσις :
Mme Zafiro Mavroudi, Orphelinat des
garçons a Prinkipo, Stamboul.

ΚΘ' — 992
Μυστική Άστυνομία κοιμήθηκες;
άναμνείω διορισμένον μου μέχρι τής
Κυριακής. Δόν Ζουάν

ΚΘ' — 993
Μικρέ Άρτίστα, χίλια ευχαριστώ για
τις εύχες. Θά με συχωρήσης για τήν
τόση άργητα; Μικρή Άρτίστα

ΚΘ' — 994
Βραβείον (ΚΘ' — 918) Διαγωνισμού μου
έδόθη με κλήρον εις Ίππότην τών
Κύνων. Άγυροπούλος

ΚΘ' — 995
Ομοσπονδία Νεολαίας, σάν έξηπνη φαί-
νεσαι. Έχει ό μπαμπάς σου άλλο παι-
δί σάν και σένα, Έκτορα; Νά σέ χαίρε-
ται για τήν έξηπνάδα ποιήσεις. Άργυροπού-
λος δέν είναι Μαρκάκης (Δι. πλ. Βέβαια δέν
είναι).

ΚΘ' — 996
Μαγεμένο Βασιλόπουλο, αλλάζουμε
Μ. Μυστικά; Δάσις μου: Μιχαήλ Με-
λζν, Κάλυμνον Χωρίον.

Κυπριμένο Πουλί
ΚΘ' — 997

Ομοσπονδία Νεολαίας, βασίλισσα φευ-
τοκαποκαλύψεων, Πιτσιρίκος όχι! Ά-
λεξιάδης Σας γέλασε ή Δάσις;

Πιτσιρίκος

ΚΘ' — 998
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ. Άντατε τόν κάτωθι
γρίφον και στείλατέ τον εις τήν Δάσις :
Δ. Βογιατζόγλου (διά Νάπολέοντα), Κα-
λαμώτου 106, Αθήνας :

μο και ν νννν κω ς χ , τα.
ν μο νννν

Συμμετοχή τριόραχμος. Προθεσμία μη-
νιάς. Βραβεία τρία έκλεκτά. Περιμέ-
νουμε άπό όλα τή Διαπλασάπουλα-ς.

Χαρούμενη Ψυχή, Ναπολέων
ΚΘ' — 999

Ομοσπονδία Νεολαίας, μεγάλο λάθος
ή άνακάλιψή σου και με στοιχήμα.
Ναπολέων

ΚΘ' — 1000

ΜΠΑΜ!!! ΜΠΟΥΜ!!!
Ο ΠΑΝΖΟΥΡΝΙΣΜΟΣ. Έγταση έν χορδαίς
και όργανοις για νά σκανδαλίση και
πάλιν τόν Διαπλασάοισμον. Τό καλοκαίρι
ή Α. Μ. σ' ά μακρινά του ταξίδια άνα-
κάλιψε φακούς, δι' άν κατορθώνει νά γνω-
ρίση μετ' άπ' τίς μάσκες τους Διαπλασά-
πουλα : Κόρη τής Κυζίκου = Σεφερλή,
Μίς Έλλάς = Στεφανού, Ζευρολεμανδίας
= Πικέ Λοιπόν τόν νούν σας; Μυστική Ά-
στυνομία, τί ξεχαρβάλωμα ήταν αυτό;

ΚΘ' — 1001

Ανταπόδοσις : Φιλοπρέσδος = Λιακό-
πουλος.

Άλανάρα (Αούλα Χάϊω Καταστρου)
ΚΘ' — 1002

ΕΝΩΣΙΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ
Όριε Πρόεδρε (ή βασίλεια) τής «Όμο-
σπονδίας Νεολαίας». Ελάβαμε τὸ γράμ-
μα σας και σάς συμβουλεύουμε νά προμη-
θευθῇτε τὸ ταχύτερον ένα όδηγό καλής
συμπεριφοράς. Συγχαρητήρια για τὸ νέο
έξομα και ευχόμεσθε και εις άνωτέρα
και... δήμεργος!!!

Βοναπάρτης (πρόεδρος)

ΚΘ' — 1003

ΜΥΣΤΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ
ΣΥΝΕΧΕΙΑ : Φώδ Μάδ = Μαστιχιάδης,
Δίας = Ματαράγκας, Άταλάντη = Πο-
λίτη, Τρομερός = Έξερευνητής = Κουτορά-
κης, Σεμπίρις = Τσακίρη, Λάουρα = Θω-
μάς, Σπαρτιάτης = Παπαδάτος, Ρακέτα =
Κακωτήννη, Πρωταθλήτρια = Λυμπουρί-
δου.

ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΔΔ
ΚΘ' — 1004

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ. Άποτελέσματα
Β' Διαγωνισμού: 1ον βραβείον: Πά-
ρις, 2ον Μχαϊτίκινο Ρέδο, 3ον Άθα-
μας, 4ον Κένταυρος. Βραβευθέντες!
Στείλτε ταχυδρομικά τέλη.

Διαγωνισμών : Έσπεράντο
ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ : Στήν (ΚΘ' — 988) άν-
τι Kassenhofen, διάβασε Kassenhofen,
και άντι Δαρδουρας διάβασε Δαρδουρας.

ΚΘ' — 1005
Καστανή Νεράϊδα, Μαγκάκι, άλληλο-
γραφούμε : Άστήρ του Πόντε

ΚΘ' — 1006
Μαγική Νυχτιά, Μιμόζα, Βαλέντια, Έ-
λιάνα, Χαρούμενη Ψυχή, Ναπολέων,
Ταρζάν, Νοστιμούλη, Φραγκίσκος, και λοι-
πά Διαπλασάπουλα εις, τὸ τετραδιάκι σας
θά μ' ευχαριστούσε πολύ. (ΚΘ' — 945).

Βοναπάρτης

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,"

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΡΠΝΑ ΜΟΡΦΩΤΙΚΑ

ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

*Από τούς έν παρενθέσει όριθμούς,
ό πρώτος είναι τά ταχυδρομικά
του Έσωτερικού και ό δεύτερος
του Έξωτερικού.

*Ο Άγγελος τής Αγάπης,
(με 60 εικόνες) δρ. 35 (10 και
12).

*Η Άδελφούλα μου, μυθι-
στόρημα Γρ. Ξενοπούλου (με 24
εικόνες) δρ. 20. (5,50 και 7,50).

*Η Έπιτυχία εις τήν ζωήν,
υπό Άγγέλου Κασιγόνη, δρ.
8. (1 και 2).

*Η Εύτυχία, υπό Άγγέλου
Κασιγόνη, δρ. 8 (1 και 2).

*Τὸ Θύμα του Φθόγου, (με
20 εικόνες) δρ. 30. (6 και 9).

*Μιά φορά κι' έναν καιρό,
Δημοτική Παραμύθια, Τόμος
Α'. Συλλογή Γεωργίας Ταρ-
σούλη. Άδστο δρ. 40. Δεμένο
δρ. 50. (9,50 και 11,50).

*Παιδικόν Θέατρον, Γρ. Ξε-
νοπούλου, δι' έσοτάς Σχολείων
και Οικογενειών, Α' Τόμος
δρ. 17. (5,50 και 7,50). Β'
Τόμος δρ. 17. (5,50 και 7,50).

*Παιδικόν Πνεύμα, (Τομί-
διον, Γ') δρ. 5. (1 και 2).

*Πρόας Δ Νικίου, (με 24 ει-
κόνες) δρ. 30. (7 και 9,50).

*Ο Πυρρειοπώλης, (με 24 ει-
κόνες) δρ. 30. (6 και 9,50).

*Υπέρ Πατρίδος, (με 24 ει-
κόνες) δρ. 30. (7 και 9,50).

*Ο Φόβος, έμμετρον διήγη-
μα δρ. 7. (3,50 και 5,50).